

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

UEF | SPATiA

ALUE- JA KUNTATUTKIMUSKESKUS

**ALKUVOIMA – ÄLYKÄS SOPEUTUMINEN
POHJOIS-KARJALAN MAASEUDULLA -HANKE**

Juuan kuntaprofiili

**Simo Rautiainen, Arja Jolkkonen, Arja Kurvinen,
Virpi Lemponen, Antti Tiilikainen**

2023

maaseuturahasto

MAASEUTU 2020

SISÄLTÖ

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
2 VÄESTÖNMUUTOKSET	8
2.1 VÄESTÖMÄÄRÄ	8
2.2 IKÄRAKENNE	10
2.3 SYNTYVYYS JA KUOLLEISUUS	12
2.4 MUUTTOLIKE	14
2.5 PÄÄASIALLINEN TOIMINTA	16
2.6 KAUSIASUKKAAT	18
3 TYÖLLISTYMISSMAHDOLLISUUDET	20
3.1 TYÖPAIKAT	20
3.2 TYÖVOIMA	29
4 PALVELUJEN TARVE JA SAAVUTETTAVUS	35
5 KUNTATALOUS	39
6 STRATEGISET VALINNAT JA UUDISTUMINEN	45

KARTAT

Kartta 1. Juuan sijainti ja yhdyskuntarakenne. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR.	4
Kartta 2. Juuan väestömäärä 1 km * 1 km -ruuduittain vuonna 2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR.	5
Kartta 3. Juuan väestömäärän muutos 1 km * 1 km -ruuduittain vuosina 2000–2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR.	9
Kartta 4. Juuan työpaikat kunnan osa-alueittain vuonna 2020 sekä työpaikkojen määrän muutos vuosina 2010–2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti.	22
Kartta 5. Juuan työllisen työvoiman työpaikan sijainnit vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti.	33
Kartta 6. Aikaetäisyys lähimpään palvelukeskukseen maanteitä pitkin henkilöautolla sekä keskusten palvelualueet (alue, jolta on lyhin matka ko. keskukseen). Lähde: Väylävirasto, Digiroad (maantieverkko).	38

KUVIOT

Kuvio 1. Juuan väestömäärä 2000–2021 ja väestöennuste 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne; Väestöennuste.	8
Kuvio 2. Juuan väestönmuutokset vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Syntyneet...	10
Kuvio 3. Juuan väestö ikäryhmittäin, väestön keski-ikä sekä väestöllinen huoltosuhde, lapsihuoltosuhde ja vanhushuoltosuhde vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne.	11
Kuvio 4. Juuan väestöpyramidit vuosina 2000 ja 2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne.	11

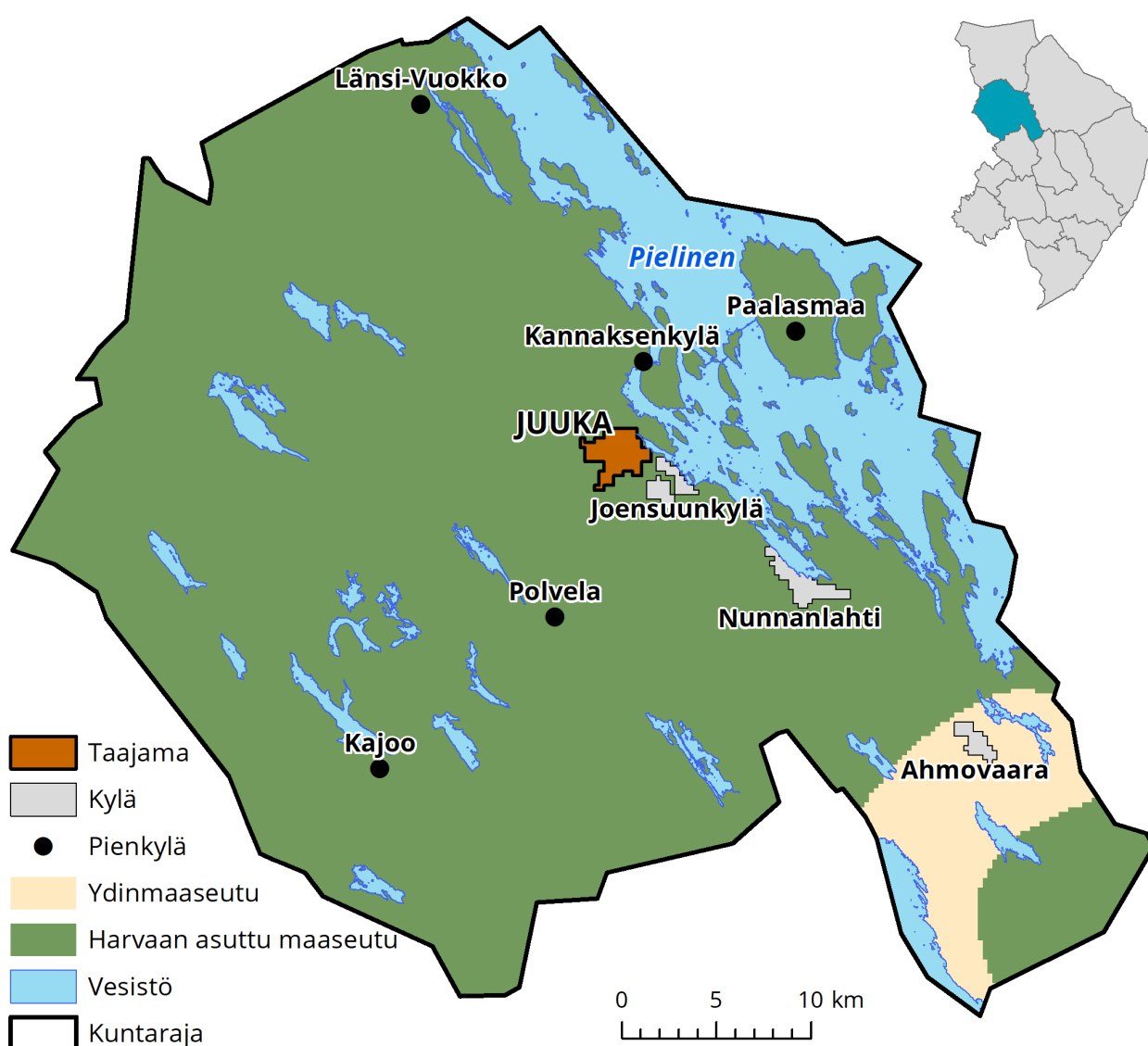
Kuvio 5. Juuan luonnollinen väestönmuutos vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Kuolleet.	12
Kuvio 6. Syntyneiden määrä äidin iän mukaan Juuassa vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Syntyneet.	12
Kuvio 7. 20–44-vuotiaiden naisten määrä ja osuus Juuan väestöstä vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne.	13
Kuvio 8. Kuolleiden määrä ikäryhmittäin sekä yleinen kuolleisuusluku Juuassa vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Kuolleet; Väestörakenne.	13
Kuvio 9. Kuntien välinen nettomuutto ja nettomaahanmuutto vuosina 2000–2021 Juuassa. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike.	14
Kuvio 10. Kuntien välinen nettomuutto ikäryhmittäin vuosina 2000–2021 Juuassa. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike.	15
Kuvio 11. Tulomuutto Juukaankin lähtöalueen mukaan vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike.	16
Kuvio 12. Lähtömuutto Juuasta tuloalueen mukaan vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike.	16
Kuvio 13. Juuan väestö pääasiallisen toiminnan mukaan sekä taloudellinen huoltosuhde vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti.	17
Kuvio 14. Kausiasukkaiden määrä ja suhde vakituisten asukkaiden määrään Juuassa vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Maaseutuindikaattorit.	19
Kuvio 15. Juuan alueella työssäkäyvien (työpaikkojen) määrä työnantajasektorin mukaan vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti.	20
Kuvio 16. Juuan alueella työssäkäyvät (työpaikat) työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti.	21
Kuvio 17. Juuassa asuva työvoima vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti.	29
Kuvio 18. Juuan työllisyysaste sekä työttömien osuus työvoimasta vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, StatFin. Kuntien avainluvut.	31
Kuvio 19. Juuassa asuvat työlliset työpaikan sijainnin mukaan vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti.	33
Kuvio 20. Juuan alle 15-vuotiaan väestön ennustettu määrä ja osuus koko väestöstä vuosina 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestöennuste.	35
Kuvio 21. Syntyneiden sekä 6-, 7- ja 16-vuotiaiden ikäluokkien ennustettu koko Juuassa vuosina 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestöennuste; Väestörakenne.	36
Kuvio 22. 65 vuotta täyttäneiden ennustettu määrä ja osuus Juuan väestöstä vuosina 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestöennuste; Väestörakenne.	37
Kuvio 23. Juuan kuntakonsernin kertynyt ylijäämä ja omavaraisuusaste vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot.	40
Kuvio 24. Juuan kuntakonsernin vuosikatteen suhde poistoihin vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot.	41
Kuvio 25. Juuan tuloveroaste sekä verotulot vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot.	42
Kuvio 26. Juuan kuntakonsernin lainat ja vuokravastuut vuosina 2016–2021. Vuoteen 2018 asti on huomioitu ainoastaan konsernin lainakanta, vuodesta 2019 alkaen myös vuokravastuut. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot.	43
Kuvio 27. Juuan suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot.	44

TAULUKOT

Taulukko 1. Juuan väestön tunnusluvut vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne; Kuntien avainluvut; Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.	7
Taulukko 2. Juuan 15–64-vuotias väestö korkeimman suoritettun koulutusasteen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Väestön koulutusrakenne.	18
Taulukko 3. Juuan työpaikat pääelinkeinon ja kunnan osa-alueen mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti.	21
Taulukko 4. Juuan työpaikat toimialoittain ja sukupuolen mukaan vuonna 2019. Taulukossa on korostettu Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen alat sekä muut paikallisesti merkittävät toimialat. Lähde: Tilastokeskus, Maaseutuindikaattorit.	23
Taulukko 5. Yritysten toimipaikat Juuassa toimialoittain vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto. (. =salattu tieto)	25
Taulukko 6. Juuan yritysten koko henkilöstön määrän mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto.	26
Taulukko 7. Juuan työpaikkaomavaraisuus toimialan ja sukupuolen mukaan vuonna 2019. Lähde: Tilastokeskus, Maaseutuindikaattorit.	27
Taulukko 8. Juuan alueella työssäkäyvät kotikunnan ja toimialan mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti. (* prosenttia alueella työssäkäyvistä)	28
Taulukko 9. Juuan työllinen työvoima ammattiaseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2019. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti.	29
Taulukko 10. Juuan työllinen työvoima toimialan ja korkeimman suoritettun koulutusasteen mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti.	30
Taulukko 11. Työttömyys Juuassa lokakuussa 2020, 2021 ja 2022. Lähde: TEM, Työväilytilasto.....	32
Taulukko 12. Juuan työllinen työvoima työpaikan sijaintikunnan ja toimialan mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti. (* prosenttia työllisestä työvoimasta)	34
Taulukko 13. Juuan asukkaiden aikaetäisyys kunnan keskustaajamaan henkilöautolla vuonna 2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR; Väylävirasto, Digiroad. ...	38
Taulukko 14. Juuan kuntakonsernin taloudelliset tunnusluvut vuonna 2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot; Tilastokeskus, Kuntien avainluvut.....	39

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

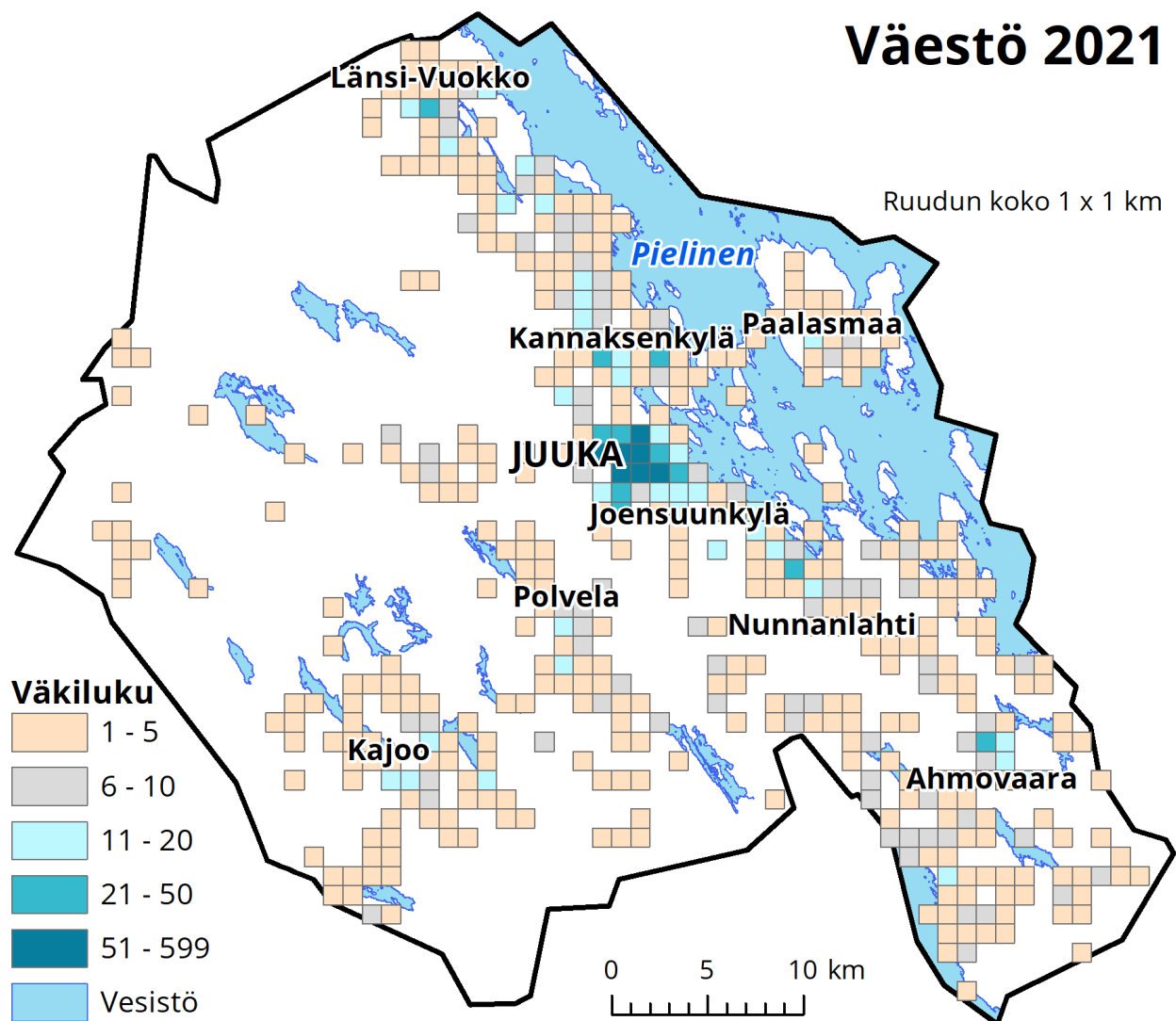
Juuan kunta sijaitsee Pohjois-Karjalan luoteisosassa ja sen alue on enimmäkseen vaara-
maastoa, jossa on merkittäviä korkeuseroja. Kunnan itäosaa hallitsee Suomen neljänneksi
suurin järvi – Pielinen saaristoinen. Matkaa Juuan kuntakeskuksesta maakuntakeskus Jo-
ensuuhun on maantietä pitkin 85 kilometriä matka-ajan ollessa noin tunnin. Myös kunnan
sisäiset etäisyydet ovat kohtuullisen pitkiä. Matkaa kunnan reuna-alueilta kuntakeskukseen
kertyy pisimmillään 35 kilometriä. Juuka määrittyy Suomen ympäristökeskuksen paikkatie-
topohjaisessa kaupunki-maaseutuluokituksessa lähes kokonaan harvaan asutuksi maaseu-
duksi lukuun ottamatta Ahmovaaran aluetta, joka kuuluu ydinmaaseutuun. SYKE määritte-
lee harvaan asutun maaseudun paikalliselta elinkeinorakenteeltaan yksipuoliseksi ja väes-
tömäärältään harvaan asutuksi alueeksi, jonka yleisin maankäyttöloukka on metsä tai suo.
Ydinmaaseutu puolestaan on joko vahvaa alkutuotannon aluetta tai toiminnoiltaan moni-
puolista suhteellisen tiiviisti asuttua maaseutua (Kartta 1, SYKE 2020.)

Kartta 1. Juuan sijainti ja yhdyskuntarakenne. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR.

Juuassa oli 4 400 asukasta vuonna 2021. Kunnan asutus on keskittynyt Pielisen rantavyöhyk-
keelle kunnan länsiosien ollessa valtaosin asumattomia tai erittäin harvaan asuttuja. Juuan
alueella oli vuonna 2021 yhteensä 475 asuttua 1 x 1 km -väestöruutua. Väestöruuduin

mitattuna vain 32 prosenttia Juuan maapinta-alasta oli asuttua. Asuttujen väestöruutujen keskimääräinen asukasmäärä oli noin yhdeksän henkilöä ja mediaani asukasmäärä neljä henkilöä. 71 prosentissa asutuista ruuduista asui korkeintaan viisi henkilöä. Juuan suurin asutuskeskittymä on kunnan keskustaajamassa, joka on myös ainoa taajama. Muita suurempia asutuskeskittymiä ovat Ahmovaara, Nunnanlahti ja muut Pielisen rantavyöhykkeen kylät. Muutoin kunnan asutus on hyvin harvaa ja hajanaista. Keskustaajamassa asui vuonna 2021 noin 2 060 asukasta ja taajama-aste oli 46,9 prosenttia. Juuan taajama-aste oli merkittävästi Pohjois-Karjalan ja koko maan keskiarvoja matalampi. (Kartta 2, Taulukko 1.)

Kartta 2. Juuan väestömäärä 1 km * 1 km -ruuduittain vuonna 2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR.

Taulukossa 1 on esitetty Juuan, Pohjois-Karjalan ja koko Suomen väestön tunnuslukuja. Koko Pohjois-Karjalan ja koko maan vertailulukuihin vaikuttaa oleellisesti väestöltään kasvavien kaupunkialueiden ja kaupungin läheisen maaseudun väestön suuri osuus. Paikkatietopohjaisen kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan Pohjois-Karjalan väestöstä lähes 60 prosenttia asui vuonna 2020 kaupunkialueilla tai kaupungin läheisellä maaseudulla. Koko maan vastaava luku oli 79 prosenttia. Kuntapohjaisen kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan Joensuussa ja kaupunginläheisen maaseudun kunnissa – Kontiolahdella ja Liperissä – asui 64 prosenttia Pohjois-Karjalan väestöstä. Harvaan asutun maaseudun ja ydinmaaseudun kunnissa lähtömuutto, alhainen syntyvyys, työikäisen väestön vähäisyys sekä 65 vuotta

täyttäneiden suuri osuus vaikuttavat huomattavasti väestörakenteeseen, työllisyyteen, työttömyyteen, palvelutarpeisiin ja kunnan talouteen.

Juuan väkiluku pienentyi lähes kolmanneksella vuosina 2000–2021. Väestön vähenemistä selittää pääosin negatiivinen luonnollinen väestömuutos, mutta myös tappiollinen muutto-liike. Vaikka lähtömuutto on ollut voimakasta, on kuntaan myös muuttanut uusia asukkaita. Kaksikolmasosaa Juuan asukkaista on syntyperäisiä juukalaisia. Lähtömuuton voimakkuutta kuvaa se, että vain 31 prosenttia syntyperäisistä juukalaisista asuu edelleen syntymäkunnassaan. Juuan väestö oli lähes täysin suomenkielinen (98 %) vuonna 2021. (Taulukko 1.)

Pohjois-Karjalassa lasten (alle 15-vuotiaiden) osuus väestöstä oli koko maata (15,4 %) alhaisempi. Lasten osuus väestöstä oli Juuassa 9,6 prosenttia ja koko Pohjois-Karjalassa 13,4 prosenttia. Pohjois-Karjalassa myös 15–64-vuotiaiden osuus väestöstä on pienempi kuin koko maassa (62 %) keskimäärin. Juuan väestöstä oli 15–64-vuotiaita 52 prosenttia ja Pohjois-Karjalassa 59 prosenttia. Juukalaisten keski-ikä (53,8) oli vuonna 2021 reilut seitsemän vuotta korkeampi kuin maakunnan väestön keski-ikä. Pohjoiskarjalaisten keski-ikä oli reilut kaksi vuotta koko maan väestön keski-ikää korkeampi. Juuan väestöllinen huoltosuhde oli 92,1 ja koko Pohjois-Karjalan 70,4. Sataa juukalaista työikäistä kohden oli 19 lasta ja 74 65 vuotta täyttänyttä. Juuan sairastavuusindeksi oli 134,8 ja koko Pohjois-Karjalan 120,6. Pohjois-Karjalassa sairastavuus on koko maata (100) suurempaa. (Taulukko 1.)

Juukalaisista 18–64-vuotiaista kuului vuonna 2020 pääasiallisen toiminnan mukaan työvoimaan (työlliset + työttömät) 76 prosenttia. Vastaava osuus oli Pohjois-Karjalassa 77 prosenttia ja koko maassa 80 prosenttia. Työttömyys on ollut Pohjois-Karjalassa pitkään maan korkeinta. Vuonna 2020 pohjoiskarjalaisista työvoimaan kuuluneista oli työttömänä 16,9 prosenttia ja juukalaista 20,2 prosenttia. Myös koko maassa työttömien osuus oli suhteellisen korkea (13,5 %) koronapandemian vuoksi. Työllisyysaste (työllisten osuus 18–64-vuotiaista) oli Juuassa 60,3, mikä oli kolme prosenttiyksikköä koko Pohjois-Karjalan lukua alhaisempi. Juuan koko väestöstä 62 prosenttia oli työvoiman ulkopuolella. Tätä selittää se, että yli 44 prosenttia Juuan väestöstä oli eläkeläisiä. Myös koko Pohjois-Karjalassa eläkeläisten osuus väestöstä oli korkea (31,6 %) koko maahan (26 %) verrattuna. Juuan taloudellinen huoltosuhde, joka kuvaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti, oli Juuassa 227,3 ja koko Pohjois-Karjalassa 175,4. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Juuan väestön tunnusluvut vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne; Kuntien avainluvut; Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet¹.

Väestön tunnusluvut 2021	Juuka	Pohjois-Karjala	Suomi
Väestö	4 444	163 281	5 548 241
Muutos 2000–2021	-2 139	-12 906	367 126
Muutos 2000–2021, %	-32,5	-7,3	7,1
Naisten osuus, %	48,6	50,2	50,6
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	9,6	13,4	15,4
15–64-vuotiaiden osuus, %	52,0	58,7	61,6
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	38,4	27,9	23,1
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	53,8	46,2	43,6
Väestöllinen huoltosuhde	92,1	70,4	62,4
Lapsihuoltosuhde	18,4	22,9	25,0
Vanhushuoltosuhde	73,8	47,5	37,5
Suomenkielisten osuus, %	97,6	95,5	86,5
Ruotsinkielisten osuus, %	0,1	0,1	5,2
Vieraskielisten osuus, %	2,4	4,4	8,3
Venäjänkielisten osuus, %	1,0	2,4	1,6
Ulkomaalaistaustaisten osuus, %	2,3	4,4	8,5
Ev.lut. kirkkoon kuuluvien osuus, %	76,1	69,3	66,6
Muihin uskontokuntiin kuuluvien osuus, %	7,6	6,6	2,8
Uskontokuntiin kuulumattomien osuus, %	16,3	24,1	30,6
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, % (2020)	64,1	74,5	74,2
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täytäneistä, % (2020)	17,2	27,0	32,6
18–64-vuotiaiden työvoimaosuus, % (2020)	76,0	76,8	80,4
18–64-vuotiaiden työllisyysaste, % (2020)	60,3	63,6	69,5
18–74-vuotiaiden työttömyysaste, % (2020)	20,2	16,9	13,5
Työvoiman ulkopuolella olevien osuus, % (2020)	61,7	56,3	52,4
Eläkeläisten osuus väestöstä, % (2020)	44,3	31,6	26,0
Taloudellinen huoltosuhde (2020)	227,3	175,4	142,2
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu (2019)	134,8	120,6	100,0
Alueella syntyneitä, jotka ovat Suomen väestössä	9 686	210 300	5 073 464
Asuinalueellaan syntyneiden osuus kunnan väestöstä, %	66,9	73,1	42,6
Syntymäalueellaan asuvien osuus kaikista kunnassa syntyneistä, %	30,7	56,8	46,5
Väestötiheys, as./km ²	3,0	8,7	18,3
Taajama-aste, % (2020)	46,9	73,0	86,6
Sisemmällä kaupunkialueella asuvien osuus, % (2020)	0,0	19,5	37,4
Ulommalla kaupunkialueella asuvien osuus, % (2020)	0,0	18,9	23,9
Kaupungin kehysalueella asuvien osuus, % (2020)	0,0	11,3	10,8
Maaseudun paikalliskeskuksissa asuvien osuus, % (2020)	0,0	7,1	5,5
Kaupungin läheisellä maaseudulla asuvien osuus, % (2020)	0,0	10,1	7,1
Ydinmaaseudulla asuvien osuus, % (2020)	6,9	15,6	9,3
Harvaan asutulla maaseudulla asuvien osuus, % (2020)	91,8	16,5	4,8

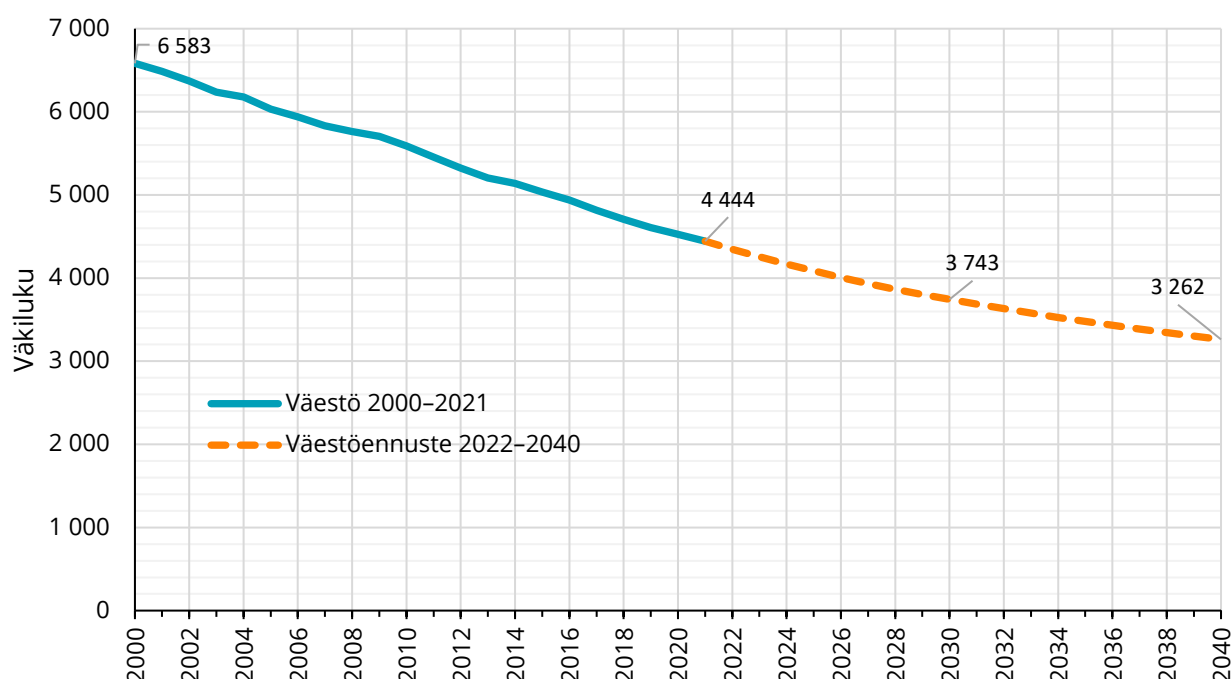
¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak>; Kuntien avainluvut: <https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2021&active1=SSS>; Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet. Terveys ja hyvinvoinnin laitos. THL:n ikävakioitu sairastavuusindeksi, Viitattu 14.9.2022.

2 VÄESTÖNMUUTOKSET

Väestönmuutoksia kuvataan seuraavaksi väestö- ja ikärakenteen kehityksellä sekä muutto- liikkeen vaikutuksilla. Väestömäärä vähenee sekä tulomuuttoa suuremman lähtömuuton että syntyvyyden alenemisen vuoksi. Viimeaikainen voimakas lähtömuutto vaikuttaa nopeasti väestömäärän vähenemisenä ja jo vuosikymmeniä jatkunut nuorten ja nuorten aikuis- ten poismuutto ilmenee alhaisena syntyvyytenä ja väestön vanhenemisena (Copus ym. 2021²). Väestörakenne kuvataan ikä- ja koulutusrakenteella sekä väestön pääasiallisella toi- minnalla.

2.1 VÄESTÖMÄÄRÄ

Juuan väkiluku vähentyi vuosina 2000–2021 yhteensä yli 2 100 henkilöllä. Vuonna 2000 asuk- kaita oli lähes 6 600 ja vuoden 2021 lopussa noin 4 450. Väestö vähentyi 20 vuodessa lähes kolmanneksella (–32 %). Vuosina 2017–2021 vuotuinen vähenemä oli 79–108 henkilöä. Ti- lastokeskuksen väestöennusteen mukaan Juuan väkiluku vähenee edelleen. Ennusteen mu- kaan juukalaisia on 3 743 vuonna 2030 ja 3 262 vuonna 2040. Väkiluku vähentyisi seuraavan 20 vuoden aikana lähes 1 200 henkilöllä (–27 %). Ennusteen mukaan väestön väheneminen hidastuu siten, että vuotuinen vähenemä olisi vuonna 2030 noin 60 henkeä (–1,5 %) ja vuonna 2040 noin 40 henkeä (–1,2 %). (Kuvio 1.)

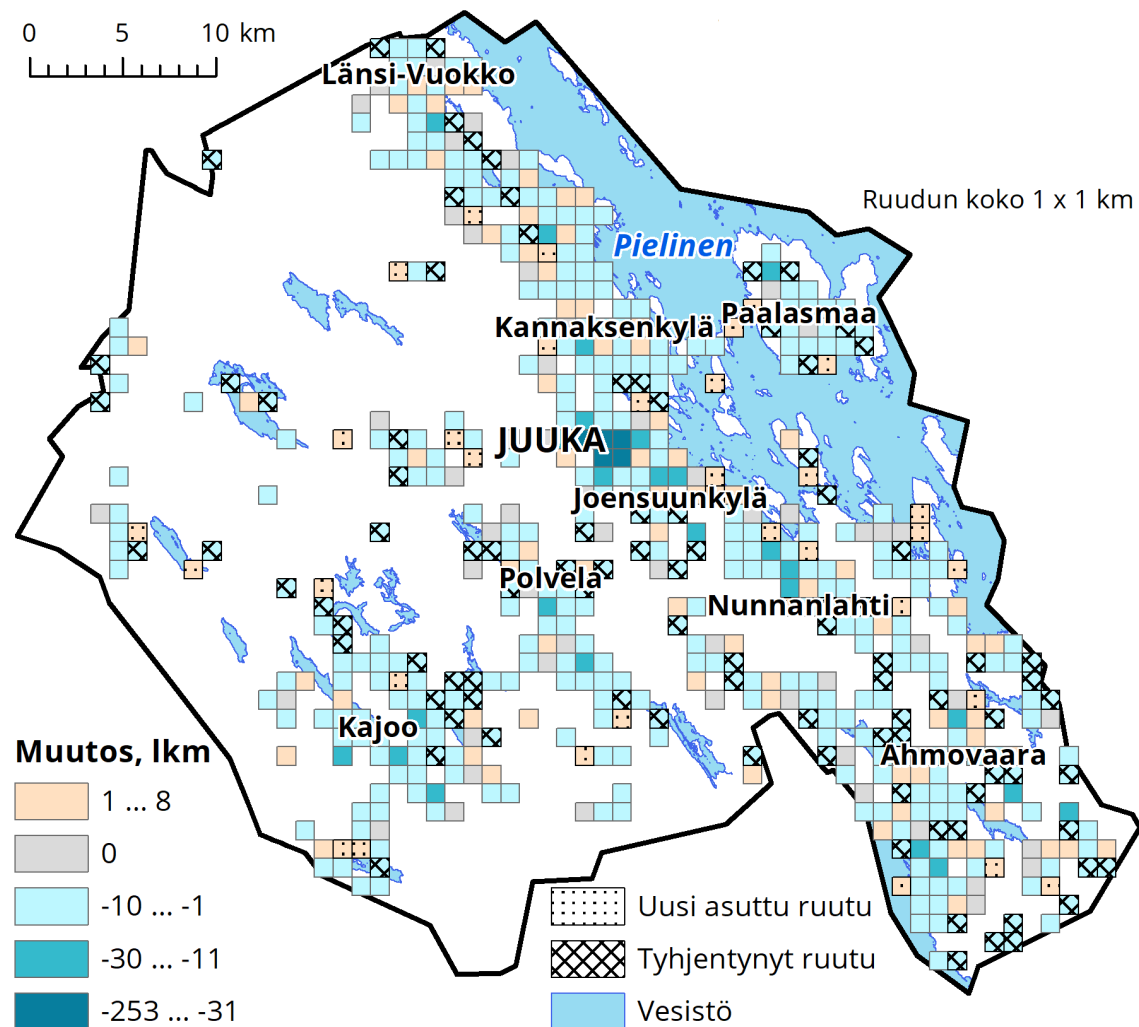

Kuvio 1. Juuan väestömäärä 2000–2021 ja väestöennuste 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne; Väestöennuste³.

² Copus, A., Kahila, P., Dax, T., Kovács, K., Tagai, G., Weber, R., Grunfelder, J., Meredith, D., Ortega-Reig, M. & Piras, S. (2021). European shrinking rural areas: Key messages for a refreshed long-term vision. Terra: Revista De Desarrollo Local (8), 280–309. <http://dx.doi.org/10.7203/terra.8.20366>

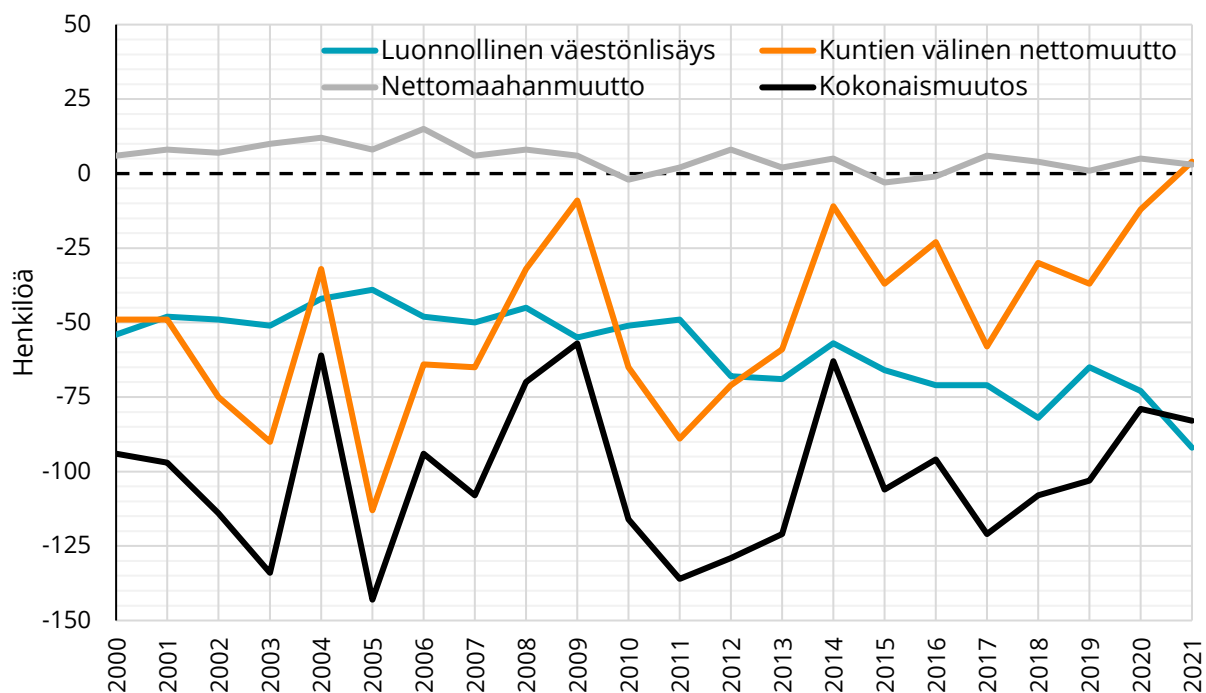
³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak> Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaenn>

Väestönmuutos on kohdellut Juuan osa-alueita eri tavoin alueellisen vaihtelun ollessa varsin suurta. Väestö on vähentynyt lähes kaikilla alueilla, ja vuonna 2000 asutuista 1 x 1 km -väestöruuduista 76 prosentissa väkiluku pienentyi vuoteen 2021 tultaessa. Eniten väestö vähentyi keskustaaajamassa, yli 900 henkilöllä. Myös esimerkiksi Nunnanlahden, Ahmovaaran ja Kajoon kylissä väestö vähentyi merkittävästi. Suhteellisesti eniten väestömäärä pienentyi kunnan reuna-alueiden kylissä ja haja-asutusalueilla. Väestöään menettäneiden alueiden väkiluku pieneni yhteensä 2 400 henkilöllä. Lisäksi lähes 18 prosenttia vuonna 2000 asutusta ruuduista oli vuonna 2021 tyhjentyneet kokonaan asukkaista. Juuassa on myös alueita, enimmäkseen Pielisen rantavyöhykkeen haja-asutusalueilla, joiden väestömäärä kasvoi viimeisen 21 vuoden aikana. Vuonna 2000 asutuista ruuduista väkiluku kasvoi 13 prosentissa vuoteen 2021 tultaessa ja kymmenessä prosentissa väkimäärä pysyi samana. Lisäksi sivukylille syntyi 35 ruutuun kokonaan uutta asutusta, yhteensä 72 henkilöä. Kasvaneissa ruuduissa väestö lisääntyi yhteensä 200 henkilöllä. (Kartta 3.)

Kartta 3. Juuan väestömäärän muutos 1 km * 1 km -ruuduittain vuosina 2000–2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR.

Väestön vähenemisen johtuu Juuassa ennen kaikkea syntyvyyttä korkeammasta kuolleisuudesta ja kuntien välisestä negatiivisesta nettomuutosta. Juuasta muutti pois vuosina 2000–2020 vuosittain 10–115 henkilöä enemmän kuin sinne muutti. Vuonna 2021 Juukaan muutti neljä henkilöä enemmän kuin sieltä muutti pois. Vuosittain kuoli 40–90 henkilöä enemmän kuin syntyi. Nettomaahanmuutto oli tarkasteluajanjaksolla useimpina vuosina lievästi voittollista. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Juuan väestömuutokset vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Syntyneet⁴.

2.2 IKÄRAKENNE

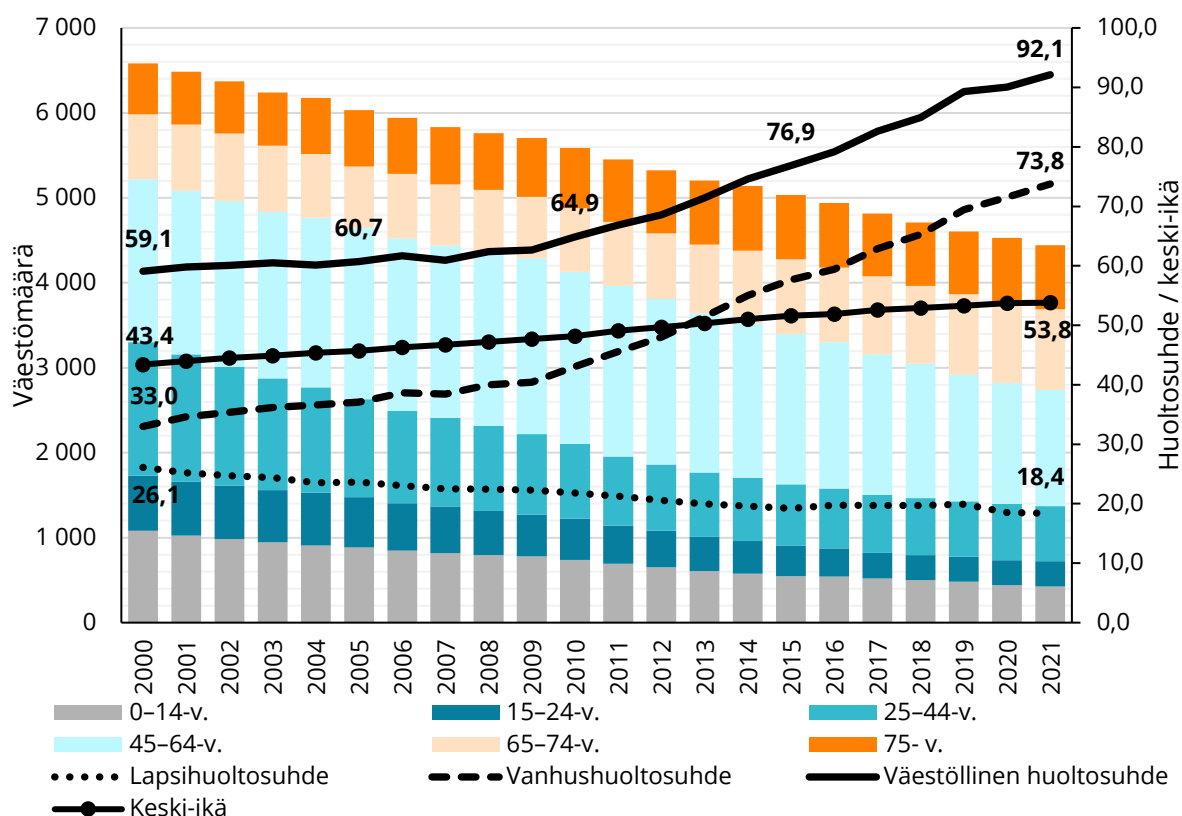
Juuan väestö vähenee ja ikääntyy nopeasti. Vuosina 2000–2021 kunnan väkiluku pienentyi lähes kolmanneksella. Samanaikaisesti kuntalaisten keski-ikä nousi 43:sta 54 vuoteen. Ikäryhmittäin tarkasteltuna väestönmuutos oli kaksijakoista. Lasten ja työikäisten määrä vähentyi, kun ikääntyneiden määrä kasvoi. Alle 15-vuotiaiden määrä vähentyi 655 henkilöllä (–61 %) ja 15–64-vuotiaiden määrä vähentyi 1 825 henkilöllä (–44 %). Sen sijaan 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvoi 341 henkilöllä (25 %). (Kuvio 3.)

Juuan ikärakenne muuttui huomattavasti vuodesta 2000 vuoteen 2021. Alle 5-vuotiaita oli lähes 300 vuonna 2000, mutta vuonna 2021 heitä oli enää sata. Alle 15-vuotiaiden osuus kunnan väestöstä pienentyi 16 prosentista kymmeneen prosenttiin vuosina 2000–2021. Työikäisten (15–64-vuotiaiden) osuus kunnan väestöstä pienentyi 63 prosentista 52 prosenttiin. Sen sijaan samalla ajanjaksolla 65 vuotta täyttäneiden osuus kasvoi 21 prosentista 38 prosenttiin. Vuonna 2021 väestön ikärakenne oli vinoutunut, sillä alle 55-vuotiaiden ikäluokat olivat huomattavasti pienempiä 55–75-vuotiaiden ikäluokat. (Kuvio 3, Kuvio 4.)

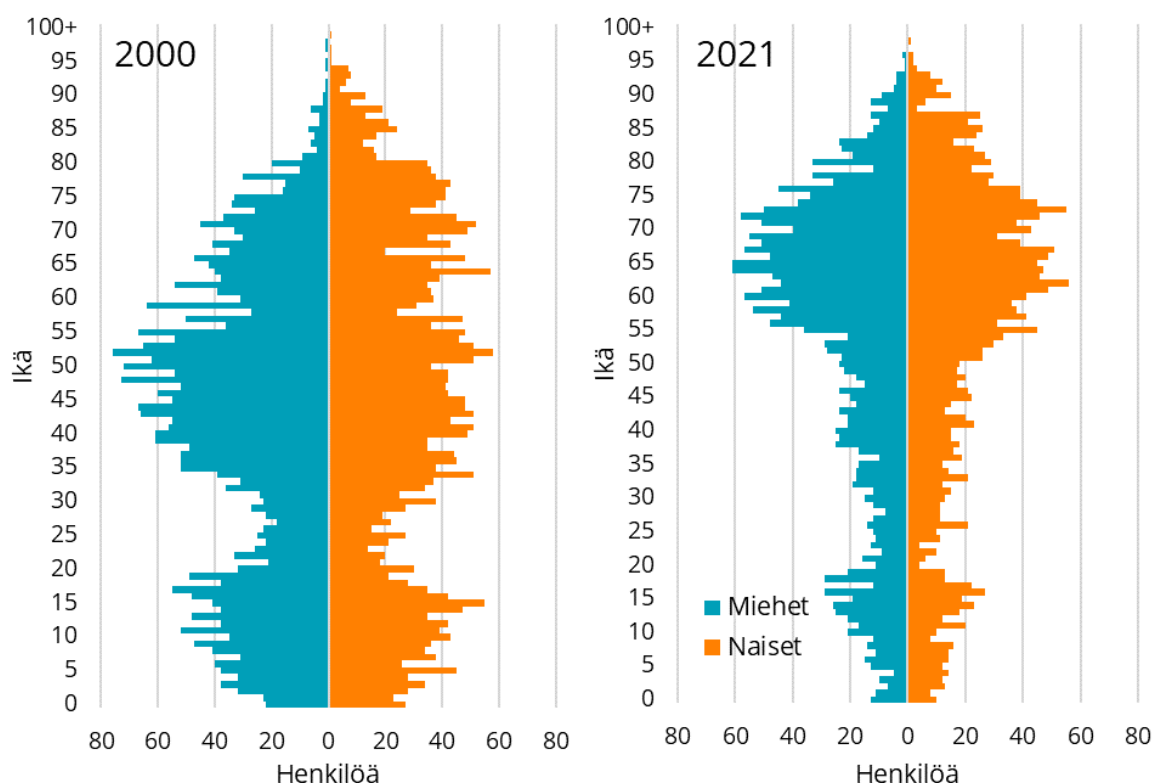
Juuan väestöllinen huoltosuhde heikkeni 59,1:stä 92,1:een vuosina 2000–2021. Vanhushuoltosuhde⁵ yli kaksinkertaistui, ja vuonna 2021 kunnassa oli 100 työikäistä kohden 73,8 vähintään 65-vuotiasta henkilöä. Vuonna 2021 lapsihuoltosuhde oli 18,4, ja lapsia oli vähemmän suhteessa työikäisen väestön määrään kuin vuonna 2000. (Kuvio 3.)

⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Syntyneet [verkojulkaisu]. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/tilasto/synt>

⁵ Vanhushuoltosuhde kuvaa vähintään 65-vuotiaiden lukumäärän suhdetta työikäiseen eli 15–64-vuotiaaseen väestöön. Lapsihuoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden lukumäärän suhdetta työikäisen (15–64-v.) väestön määrään.

Kuvio 3. Juuan väestö ikäryhmittäin, väestön keski-ikä sekä väestöllinen huoltosuhte, lapsihuoltosuhte ja vanhushuoltosuhte vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne⁶.

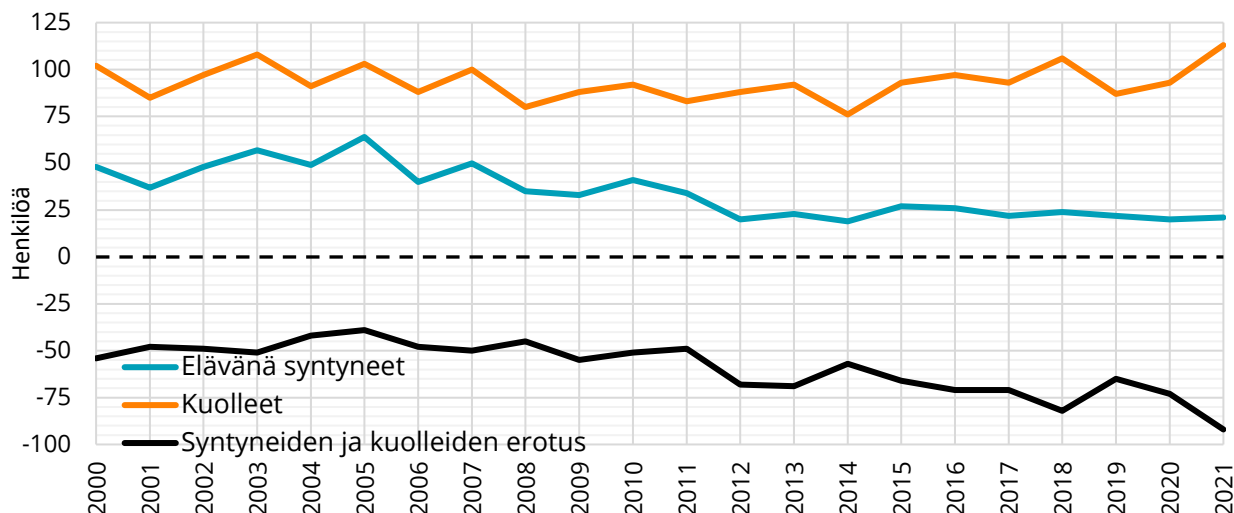
Kuvio 4. Juuan väestöpyramidit vuosina 2000 ja 2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne⁷.

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 12.9.2022].
Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak>

⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak>

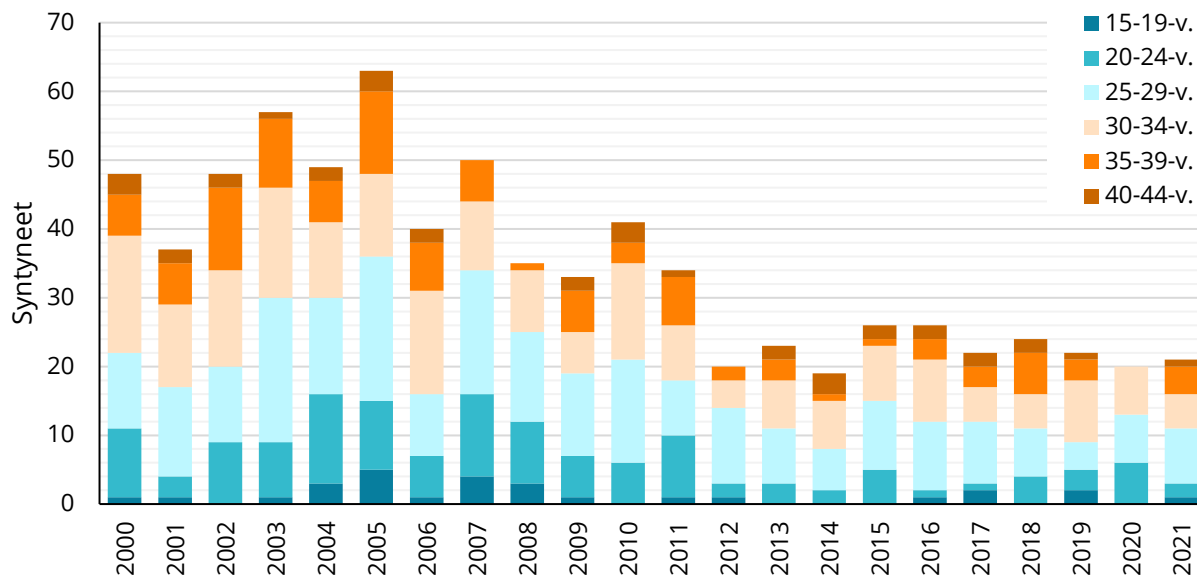
2.3 SYNTYVYYS JA KUOLLEISUUS

Juuassa syntyy vähemmän ihmisiä kuin kuolee. Juuassa syntyi vuosina 2000–2021 yhteensä 760 lasta ja kuoli 2 055 henkilöä luonnollisen väestönvähentämisen ollessa lähes 1 300 henkilöä. Väestön luonnollinen väheneminen kiihtyi 2010-luvulla sekä syntyvyyden vähenemisen että kuolleiden määrän kasvun vuoksi. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Juuan luonnollinen väestömuutos vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Kuolleet⁸.

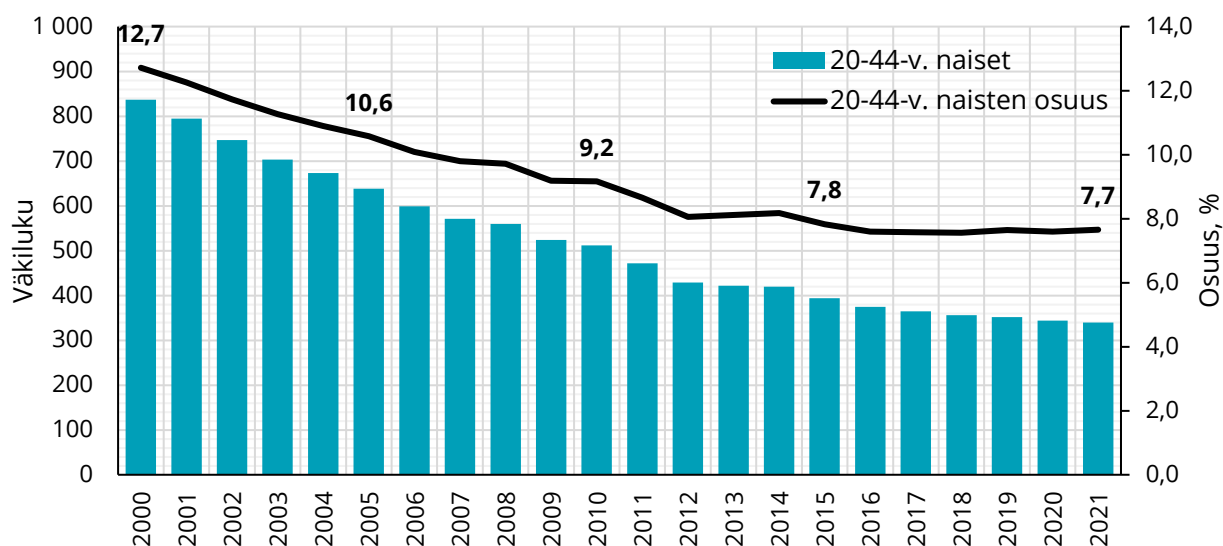
Juuassa vuosittain syntyneiden lasten määrä puolittui vuosina 2000–2021. 2000-luvun alkuvuosina Juuassa syntyi vuosittain viitisenkymmentä lasta, mutta 2020-luvun taitteessa enää noin 20 lasta. Syntyvyyden lasku selittyy suurelta osin 20–44-vuotiaiden naisten määrän vähenemisellä. Vuonna 2000 tähän ikäryhmään kuului yli 800 naista, mutta vuonna 2021 enää 340 eli 59 prosenttia vähemmän. (Kuvio 6, Kuvio 7.)

Kuvio 6. Syntyneiden määrä äidin iän mukaan Juuassa vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Syntyneet⁹.

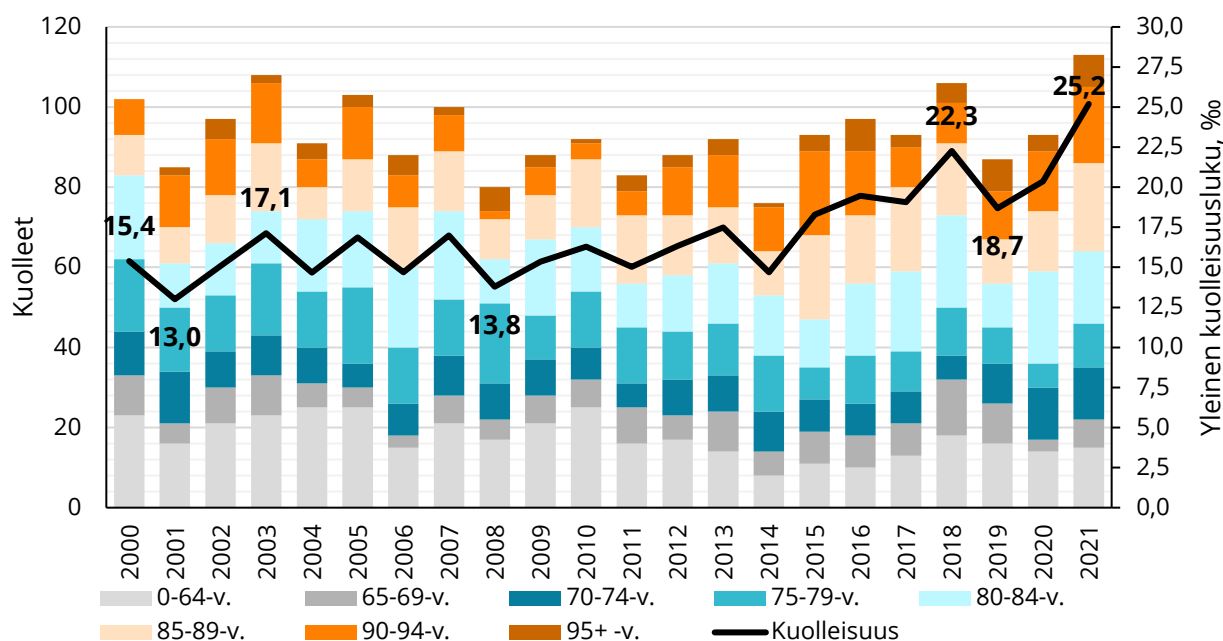
⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Kuolleet [verkojulkaisu]. ISSN=1798-2529. Helsinki: Tilastokeskus [Vii-tattu12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/kuol>

⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Syntyneet [verkojulkaisu]. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus [Vii-tattu12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/synt>

Kuvio 7. 20-44-vuotiaiden naisten määrä ja osuus Juuan väestöstä vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne¹⁰.

Vuosina 2000–2021 kuolleiden määrä vaihteli Juuassa vuosittain 75–110 välillä. Juuan yleinen kuolleisuusluku¹¹ kasvoi tarkasteluajanjaksolla 15 promillesta 25 promilleen. Tätä selittää kuolleiden määrän hienoinen lisääntyminen sekä kunnan väestön väheneminen. Ikäryhmittäin tarkasteltaessa on havaittavissa, että väestön elinikä on kasvanut. Kun 2000-luvun alussa eniten kuolleita oli alle 75–79-vuotiaiden ryhmässä, 2020-luvulla eniten kuolleita oli 80–84-, 85–89- ja jopa 90–94-vuotiaiden ryhmissä. (Kuvio 5, Kuvio 8.)

Kuvio 8. Kuolleiden määrä ikäryhmittäin sekä yleinen kuolleisuusluku Juuassa vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Kuolleet; Väestörakenne¹².

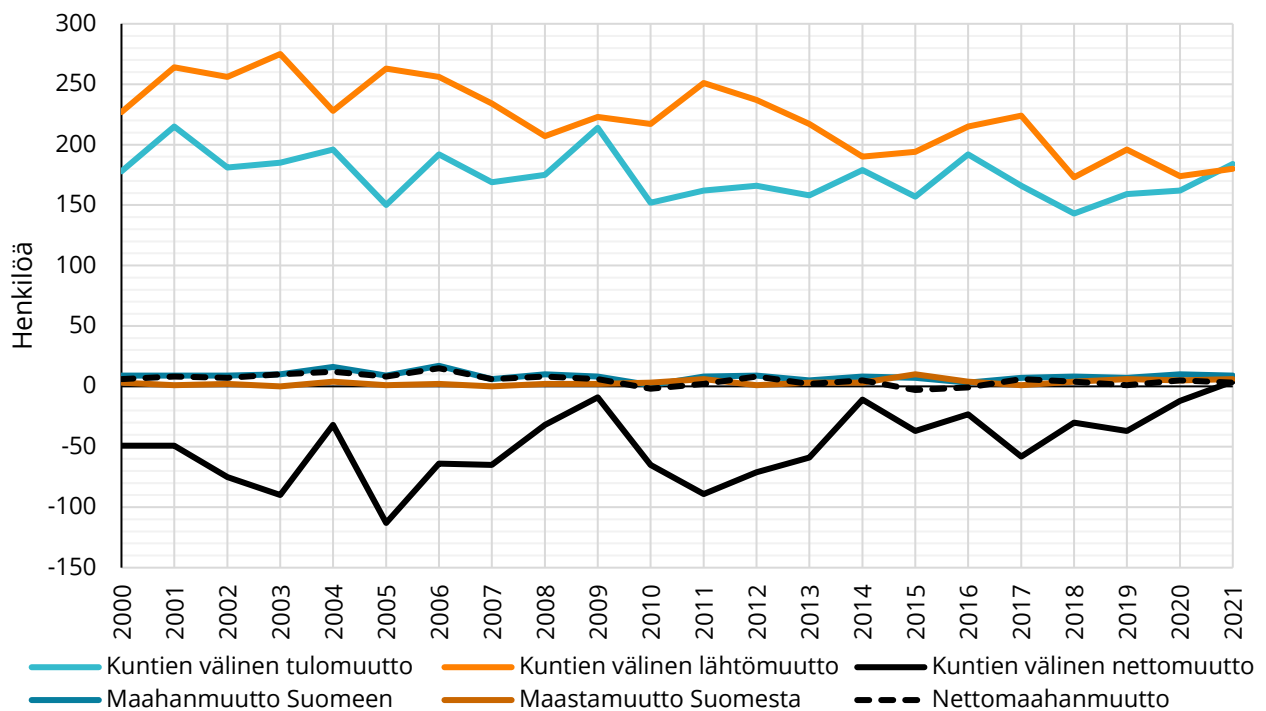
¹⁰ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak>

¹¹ Yleinen kuolleisuusluku on väkilukuun suhteutettu tunnusluku, joka ilmoittaa kuolleiden määrän keskväkiluvun 1000 henkeä kohden.

¹² Suomen virallinen tilasto (SVT): Kuolleet [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-2529. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/kuol>; Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak>

2.4 MUUTTOLIIKE

Juuka on muuttotappiokunta eli lähtömuuttajia on enemmän kuin tulomuuttajia. Vuosina 2000–2021 Juukaan muutti muualta Suomesta yli 3 800 henkilöä, ja muualle Suomeen muutti 4 900 henkilöä. Kuntien välisestä muutosta kertyi muuttotappiota 21 vuodessa yhteensä 1066 henkilöä, ja vuotuinen kuntien välisen muuton nettomuutto vaihteli neljän ja –113 muuttajan välillä. Vuonna 2021 nettomuutto oli hienoisesti positiivista ja sekä tulo- että lähtömuuton määrä oli hienoisessa laskussa. Juuan nettomaahanmuutto oli muutamaa vuotta lukuun ottamatta positiivista, mutta vähäistä. (Kuvio 9.)

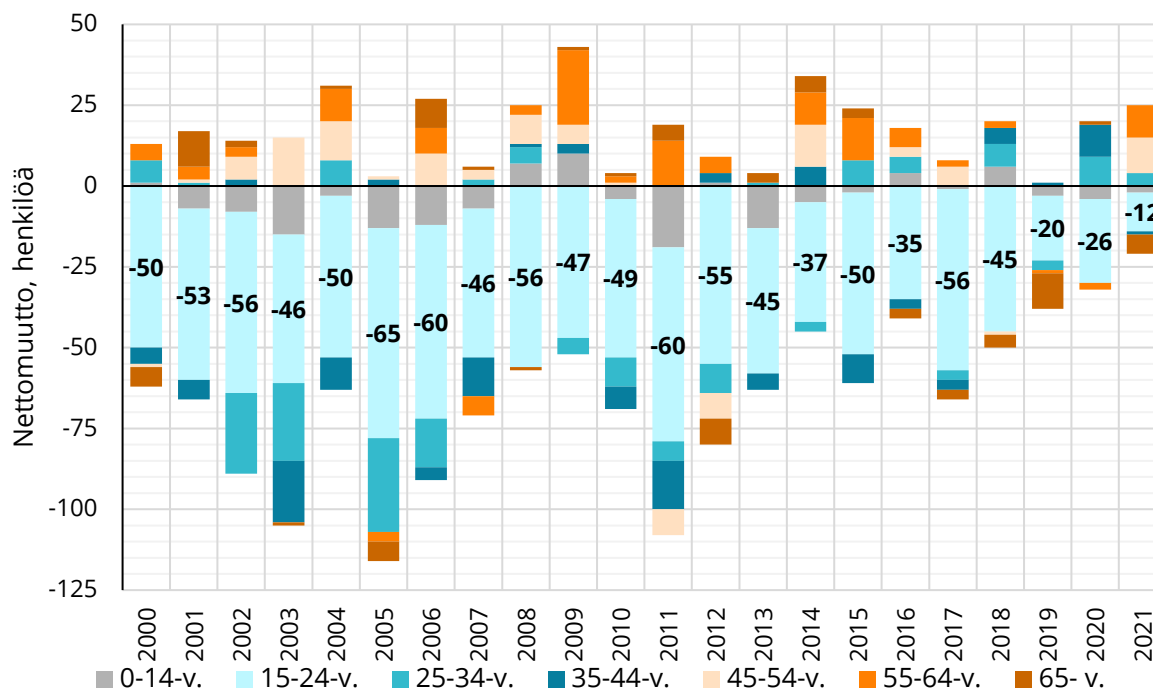
Kuvio 9. Kuntien välinen nettomuutto ja nettomaahanmuutto vuosina 2000–2021 Juuassa. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike¹³.

Juusta muualle Suomeen muuttaneista suurin osa oli nuoria. Vuosina 2000–2021 kuntien välisen muuton muuttotappio 15–24-vuotiaiden ryhmässä oli 1 019 henkilöä. Tämä ikäryhmä muutti eniten, sillä se oli suurin sekä tulo- (26 %) että lähtömuuttajissa (41 %). Toiseksi eniten muuttanut ryhmä tulo- (21 %) ja lähtömuuttajista (18 %) olivat 25–34-vuotiaat, joiden kuntien välisen muuton nettotappio oli 74 henkilöä. Nuorten lähtömuuttajien määrä vähentyi 2010-luvulla ikäluokkien pienentyessä. Myös lasten (–89) sekä 35–44-vuotiaiden ryhmissä (–66) nettomuutto oli negatiivista viime 21 vuoden ajan. Joinain vuosina näissä ryhmissä oli myös pientä muuttovoittoa. 65 täyttäneiden muuttoliike oli vähäistä. Vain 45–54- ja 55–64-vuotiaissa oli muuttovoittoa tarkasteluajanjaksolla 80–110 henkilöä. (Kuvio 10.)

Muuttajien pääasiallista toimintaa tarkastellaan tässä vuositason (pääasiallinen toiminta vuoden lopussa). Vuosina 2010–2020 tulo- sekä lähtömuuttajista hieman yli kolmasosa oli työllisiä (pääasiallinen toiminta vuoden lopussa). Tällä ajanjaksolla kuntaan muutti 675 työllistä ja kunnasta pois 821 työllistä. Työttömiä muutti Juukaan noin 300 (17 % tulomuuttajista)

¹³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike [verkkopublication]. ISSN=1797-6766. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 26.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/muuti>

ja eläkeläisiä noin 290 (16 % tulomuuttajista). Työttömiä lähtömuuttajia oli noin 300 (13 %) eli saman verran kuin lähtömuuttajia. Eläkeläisiä muutti pois 265 (12 %). Lähtömuuttajista toiseksi suurin ryhmä työllisten jälkeen oli opiskelijat ja koululaiset, joita muutti pois 546 henkilöä (24 % lähtömuuttajista). Saman ryhmän tulomuuttajia oli 201 henkilöä eli nettomuutto oli -345 henkilöä. Lapsia Juukaan muutti 201 ja poismuuttaneita lapsia oli 238. Lähtö- ja tulomuuttajissa oli lähes saman verran naisia ja miehiä. (Tilastokeskus, Muuttaneiden taustatiedot¹⁴.)

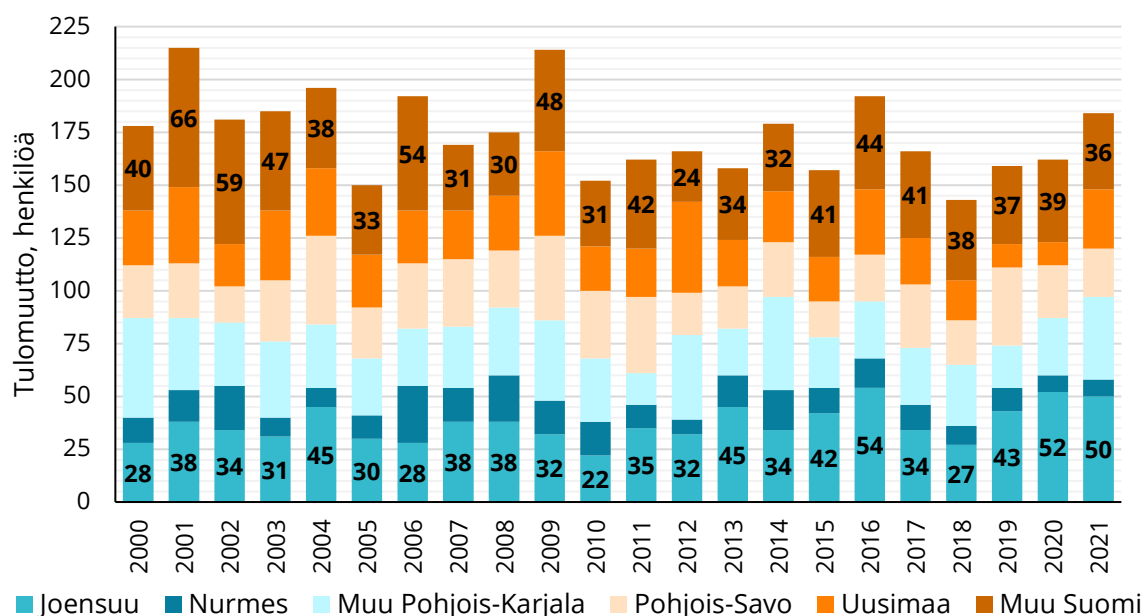
Kuvio 10. Kuntien välinen nettomuutto ikäryhmittäin vuosina 2000–2021 Juuassa. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike¹⁵.

Juukaan vuosina 2000–2021 muuttaneista hieman yli 3 800 henkilöstä lähes puolet (47 %) tuli Pohjois-Karjalan alueelta. Pohjois-Karjalan kunnista muutettiin eniten Joensuusta (21 %) ja Nurmekselta (8 %). Pohjois-Karjalan ulkopuolisista lähtöalueista merkittävimpiä olivat Pohjois-Savo (16 %) sekä Uusimaa (15 %). Muuttajista 23 prosenttia tuli muualta maasta. (Kuvio 11.)

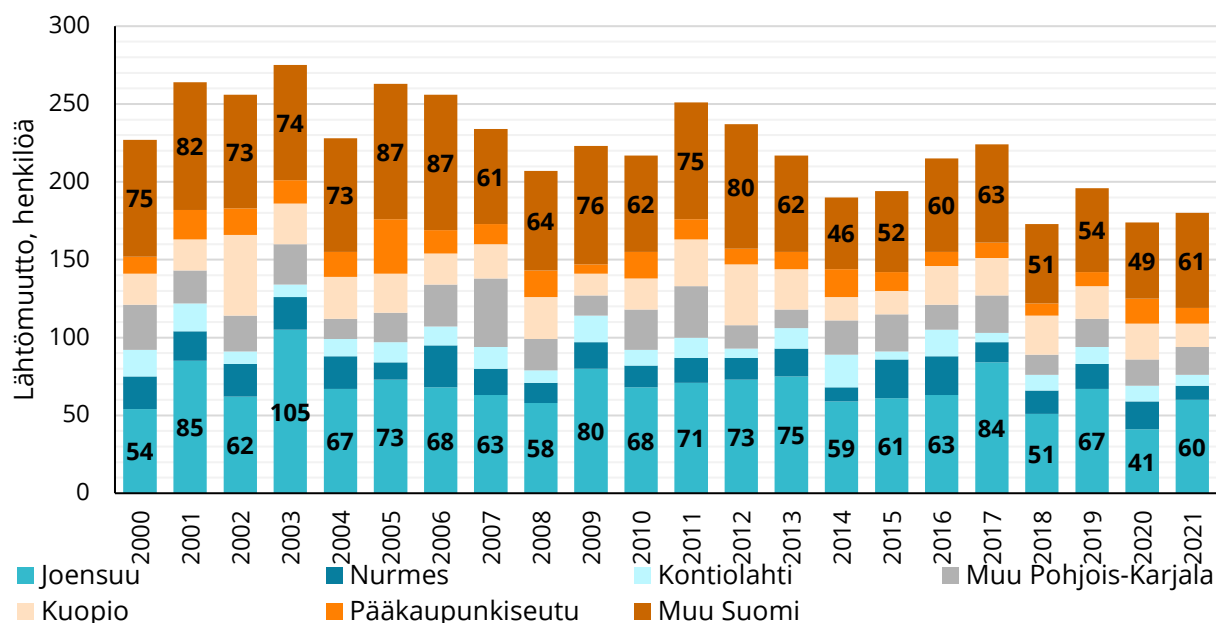
Lähtömuutto Juuasta suuntautui vuosina 2000–2021 pitkälti samoille alueille kuin mistä Juukaan muutettiin. Lähtömuutosta 53 prosenttia suuntautui Pohjois-Karjalan alueelle. Eniten Juuasta muutettiin Joensuuhun (30 %), Nurmekseen (8 %) ja Kontiolahdelle (5 %). Oman maakunnan ulkopuolella merkittävimmät muuttokohteet olivat Kuopio (11 %) ja pääkaupunkiseutu (6 %). Muualle Suomeen suuntautui 30 prosenttia lähtömuutosta. (Kuvio 12.)

¹⁴ https://www.stat.fi/tup/vaesto_muuttaneet/index.html

¹⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike [verkkójulkaisu]. ISSN=1797-6766. Helsinki: Tilastokeskus [[Viitattu: 26.9.2022]]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/muut/>

Kuvio 11. Tulomuutto Juukaan lähtöalueen mukaan vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike¹⁶.

Kuvio 12. Lähtömuutto Juusta tulon alueen mukaan vuosina 2000–2021. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike¹⁷.

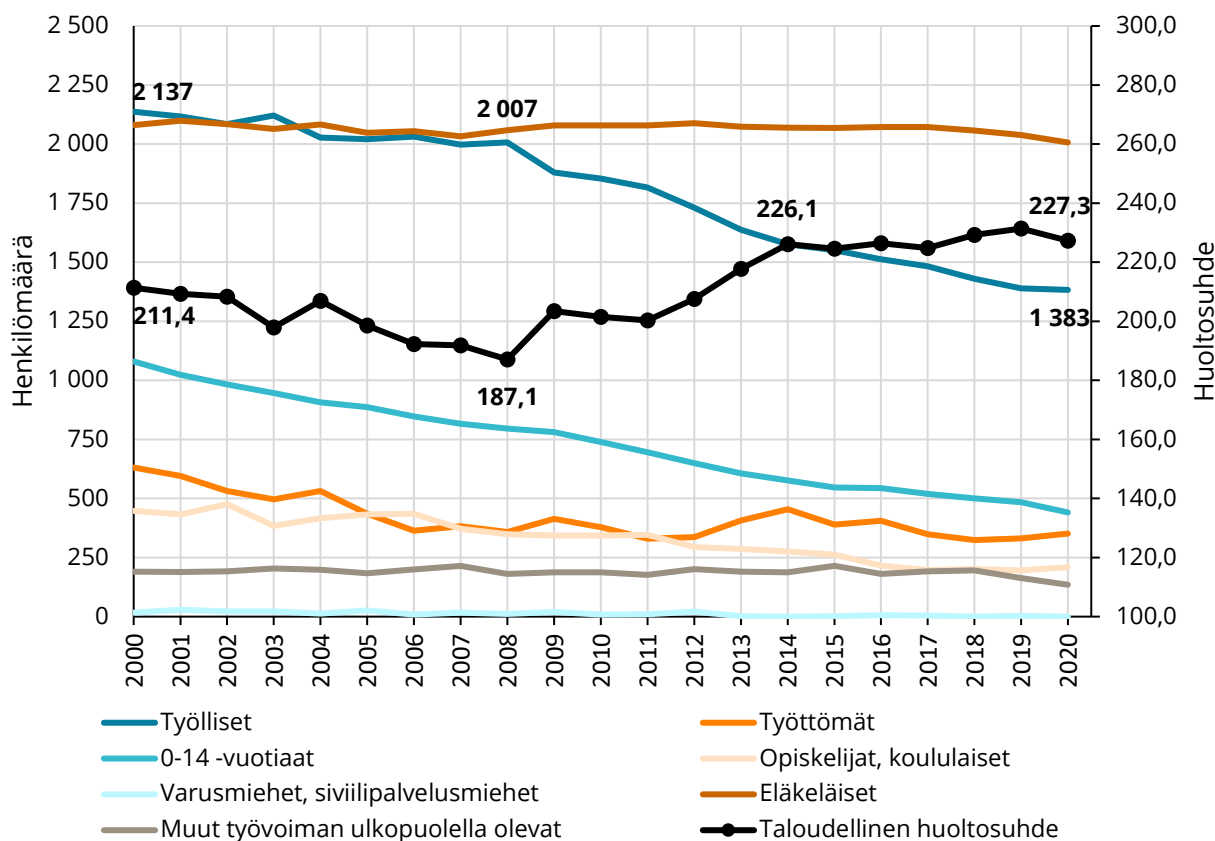
2.5 PÄÄASIALLINEN TOIMINTA

Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työvoimaan kuuluvat työlliset ja työttömät. Juuassa työllisten määrä vähentyi vuosina 2000–2020 noin 750 henkilöillä (–35 %). Taloudellinen huoltosuhde, joka kuvaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti, parantui vuosina 2000–2008, mutta heikentyi tämän jälkeen. Kunnassa oli sataa työllistä kohden vuonna 2008 vähimmillään 187 työvoiman ulkopuolella olevaa, mutta vuonna 2020 heitä oli 227.

¹⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-6766. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 26.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/muuti>

¹⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-6766. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 26.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/muuti>

Huoltosuhteen parantuminen 2000-luvun alkupuoliskolla johtui pääasiassa lasten ja työttömien määrän pienenemisestä. Sekä lasten että koululaisten ja opiskelijoiden määrä väheni 20 vuodessa alle puoleen. Lisäksi työttömien määrä lähes puolittui. Huoltosuhteen nopea heikkeneminen vuodesta 2009 alkaen johtuu pääasiassa työllisten määrän nopeasta vähenemisestä. Tätä selittää väestön väheneminen ja ikääntyminen. Eläkeläisten määrä pysyi tarkastelujaksolla käytännössä samalla tasolla, vaikka kunnan väestö muuten vähentyi voimakkaasti. (Kuvio 13.)

Kuvio 13. Juuan väestö pääasiallisen toiminnan mukaan sekä taloudellinen huoltosuhde vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti¹⁸.

Vuonna 2020 Juuan työikäisestä väestöstä (15–64-vuotiaat) suurin ikäryhmä oli 55–64-vuotiaat, joita oli 40 prosenttia. Pienin ikäryhmä oli 20–24-vuotiaat, joiden osuus työikäisistä oli neljä prosenttia. Kaikista työikäisistä 20 prosenttia ja 25 vuotta täyttäneistä 21 prosenttia oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Korkeakoulutettujen osuus (27 %) oli suurinta 35–44-vuotiaissa ja 45–54-vuotiaissa (26 %). Toisen asteen koulutuksen suorittaneita oli kaikista työikäisistä 56 prosenttia ja 20 vuotta täyttäneistä 60 prosenttia. 20–24-vuotiaista toisen asteen tutkinnon oli suorittanut 70 prosenttia ja 25–34-vuotiaissa 67 prosenttia. Vanhemmissa ikäluokissa toisen asteen suorittaneiden osuus oli 55–61 prosenttia. Alle 20-vuotiaista lähes kaikki ovat koululaisia tai opiskelijoita ja siten ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa. 20 vuotta täyttäneistä työikäisistä 19 prosenttia ei ollut suorittanut perusasteen jälkeistä tutkintoa. Pelkästään perusasteen suorittaneiden osuus oli suurin (22 %) 20–24-vuotiaissa, kun muissa ikäryhmissä osuus oli 16–20 prosenttia. (Taulukko 2.)

¹⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [Vii-tattu: 30.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/tyokay>

Taulukko 2. Juuan 15–64-vuotias väestö korkeimman suoritettun koulutusasteen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Väestön koulutus rakenne¹⁹.

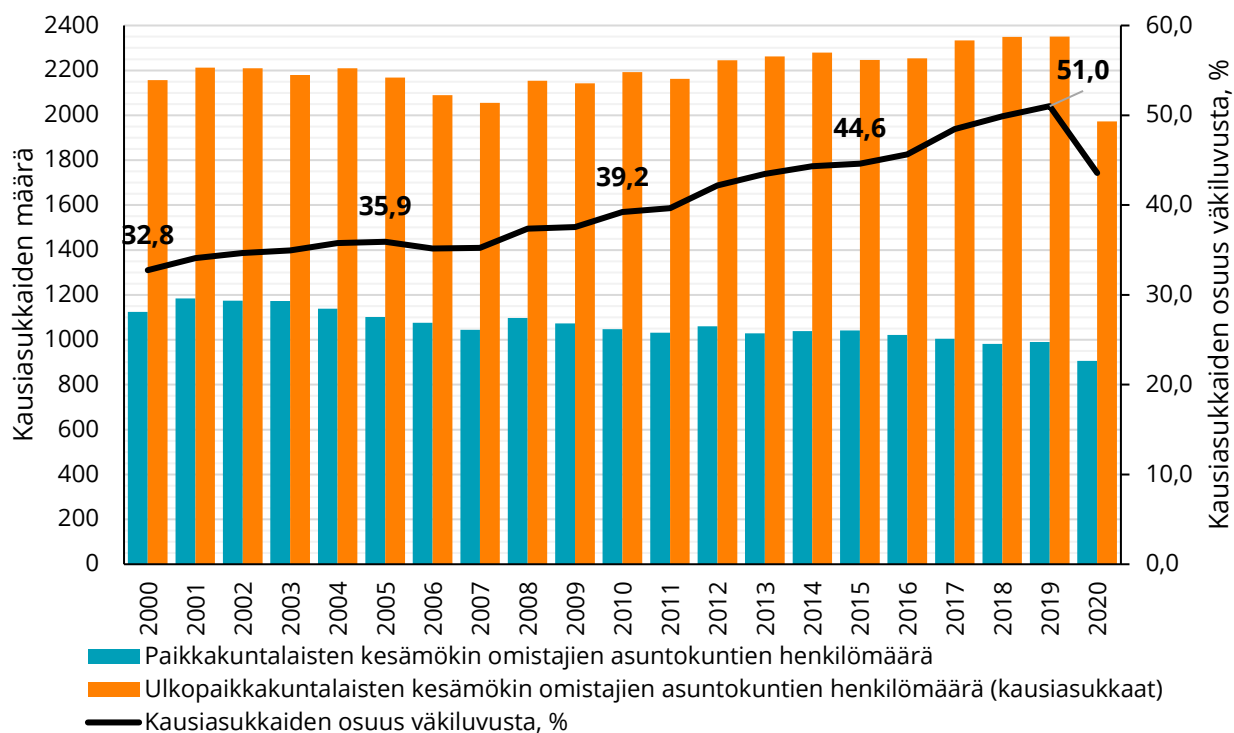
Koulutusaste	N	Ikäryhmä, %						
		15–19	20–24	25–34	35–44	45–54	55–64	15–64
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	595	95,9	22,4	16,0	16,4	18,5	20,0	25,0
Toinen aste	1 322	4,1	70,4	66,7	57,0	55,1	60,9	55,5
Alin korkea-aste	189	0,0	0,0	0,0	1,6	13,4	12,5	7,9
Alempi korkea-aste	172	0,0	6,1	15,2	17,9	6,4	2,6	7,2
Ylempi korkea-aste	98	0,0	1,0	2,1	7,1	6,4	3,5	4,1
Tutkijakoulutusaste	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,5	0,3
Yhteensä N/%	2382	100	100	100	100	100	100	100

2.6 KAUSIASUKKAAT

Juuassa, kuten muissakin väestöään menettävissä kunnissa, kausiasukkaiden merkitys kunnan elinvoimalle kasvaa. Juuassa kausiasukkaiden (ulkopaikkakuntalaisten vapaa-ajan asunnon omistajien asuntokuntien henkilömäärä) määrä kasvoi 194 henkilöllä (9 %) vuosina 2000–2019. Samanaikaisesti paikkakuntalaisten vapaa-ajan asunnon omistajien asuntokuntien henkilömäärä määrä vähentyi 134 henkilöllä (–12 %). Kausiasukkaiden määrän kasvua selittää se, että ulkopaikkakuntalaisten omistamien kesämökkien määrä kasvoi 27 prosentilla vuosina 2000–2019. Oletettavaa on myös, että osasta paikkakuntalaisista vapaa-ajan asuntojen omistajista on muuttoliikkeen myötä tullut ulkopaikkakuntalaisia kausiasukkaita. Kausiasukkaiden määrän kasvu yhdessä vakituisten asukkaiden määrän vähenemisen kanssa kasvatti kausiasukkaiden vakituiseen väestöön suhteutettua määrää 33 prosentista 51 prosenttiin vuosina 2000–2019. Vuonna 2020 Juuassa tilastoitujen kesämökkien ja sitä kautta kausiasukkaiden määrä vähentyi huomattavasti, mutta tähän vaikutti rakennusluokituksen tilastoinnin muutokset²⁰. (Kuvio 14.)

¹⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön koulutus rakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-4586. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 10.10.2022]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/tilasto/vkour>

²⁰ Tilastokeskuksen rakennusten tilastoissa otettiin vuonna 2021 käyttöön Rakennusluokitus 2018. Uudessa luokituksessa kesämökkien laskentatapa uudistui, mikä selittää pudotuksen vuoden 2020 mökkimäärässä.

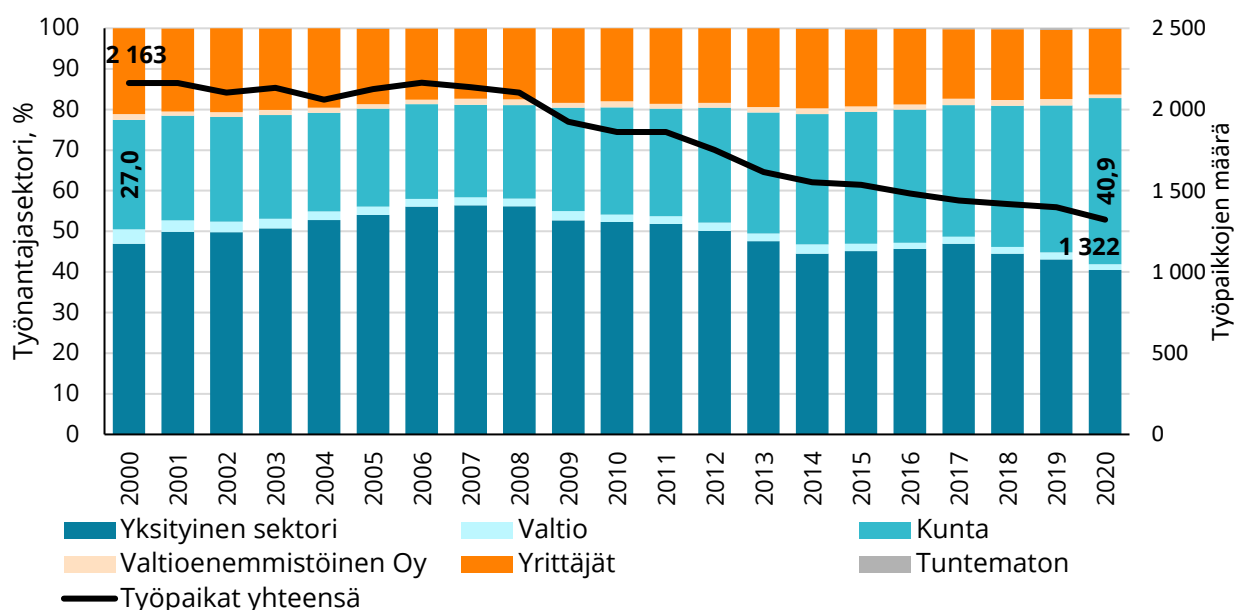
Kuvio 14. Kausiasukkaiden määrä ja suhde vakituisten asukkaiden määrään Juuassa vuosina 2000–2020.
Lähde: Tilastokeskus, Maaseutuindikaattorit²¹.

²¹ <https://www.stat.fi/tup/msind/index.html>

3 TYÖLLISTYMISSMAHDOLLISUUDET

3.1 TYÖPAIKAT

Kuten väestö, myös työpaikkojen (alueella työssäkäyvien) määrä vähentyi Juuassa vuosina 2000–2020. Parhaimmillaan vuonna 2000 Juuassa oli 2 160 työpaikkaa, mutta vuoteen 2020 mennessä työpaikkojen määrä vähentyi 1 320:een. Työpaikkojen määrä vähentyi 20 vuodessa yli kolmanneksella (841 työpaikkaa). Eniten työpaikkoja vähentyi yksityiseltä sektorilta (480 työpaikkaa). Valtion työpaikoista hävisi 58 (75 %) ja kuntasektorin työpaikoista 43 (7 %). Yrittäjien määrä vähentyi 243:lla (53 %). Samalla työnantajasektoreiden osuudet työpaikoista muuttuivat. Yksityisen sektorin osuus työpaikoista vähentyi 47 prosentista 40 prosenttiin. Sen sijaan kuntasektorin työpaikkojen osuus kasvoi 14 prosenttiyksiköllä. Yrittäjien osuus vähentyi viidellä prosenttiyksiköllä. (Kuvio 15; Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.)

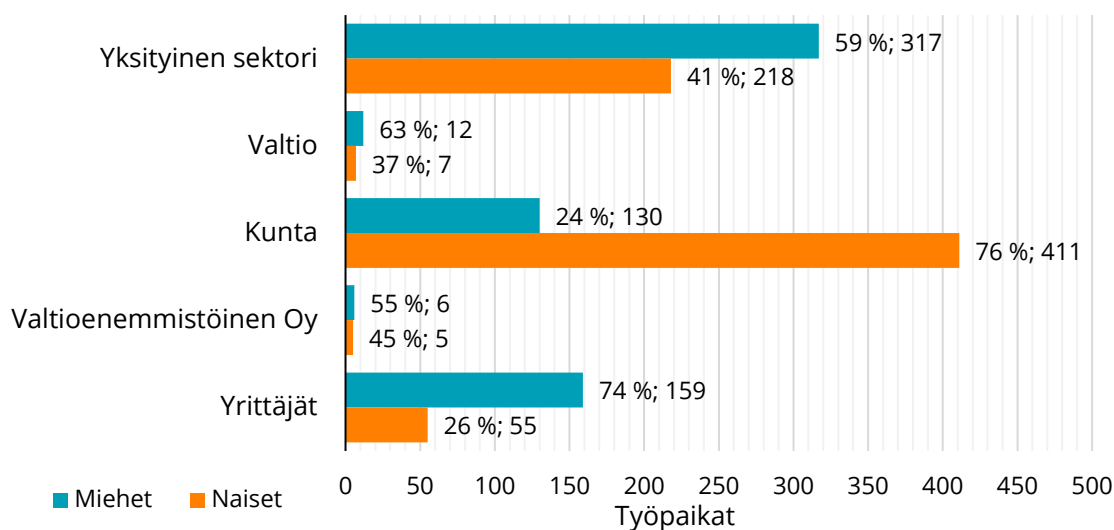
Kuvio 15. Juuan alueella työssäkäyvien (työpaikkojen) määrä työnantajasektorin mukaan vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti²².

Juuan alueella työssäkäyvistä oli naisia 53 prosenttia. Naisten työpaikat keskittyivät kunta-sektorille ja yksityiselle sektorille. Miehet työllistyivät eniten yksityiselle sektorille ja yrittä-jiksi. Alueella työssäkäyvien työnantajasektoreista kuntasektori oli eriytynyt eniten sukupuolen mukaan. Kuntasektorin työntekijöistä oli naisia 76 prosenttia. Yksityinen sektori työllisti sekä miehiä (59 %) että naisia (41 %). Yrittäjistä enemmistö (75 %) oli miehiä. (Kuvio 16.)

Valtaosa Juuan työpaikoista oli vuonna 2020 palvelualoilla. Palvelualojen työpaikkojen osuus vuonna oli 65 prosenttia Juuan työpaikoista. Alkutuotannon osuus oli 11 ja jalostuksen 23 prosenttia ja työpaikoista alle kahden prosentin toimiala oli tuntematon. Juuan työpai-koista suurin osa on keskittynyt kunnan keskustaajaman alueelle. Vuonna 2020 keskustaa-jaman alueella oli lähes 900 työpaikkaa eli 67 prosenttia kunnan kaikista työpaikoista. Toi-nen merkittävä työpaikkakeskittymä oli Nunnanlahti, jossa sijaitsti noin 160 työpaikkaa eli 12

²² Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 30.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/tyokay>

prosenttia kaikista työpaikoista. Kannaksen–Paalasmaan, Vuokon ja Ahmovaaran alueilla oli kullakin yli neljäkymmentä työpaikkaa eli kolmisen prosenttia Juuan työpaikoista. Muiden kunnan osa-alueiden työpaikkaosuus oli prosentin luokkaa. Sadalle työpaikalle ei pystytty antamaan koordinaatteja. (Kuvio 16, Kartta 4.)

Kuvio 16. Juuan alueella työssäkäyvät (työpaikat) työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti²³.

Taulukko 3. Juuan työpaikat pääelinkeinon ja kunnan osa-alueen mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti²⁴.

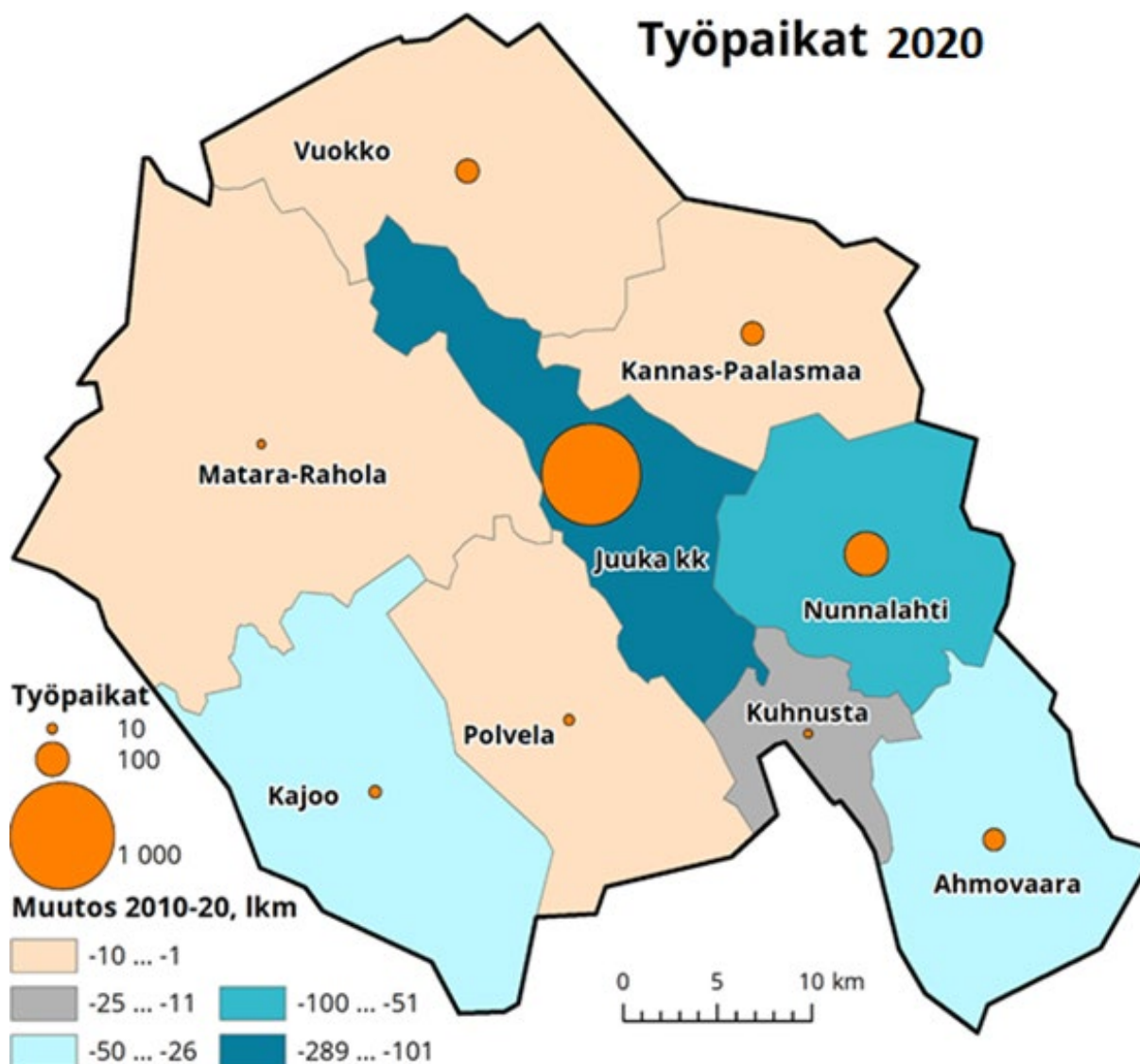
Kunnan osa-alue	Työpaikat		Osuus alueen työpaikoista, %			
	N	%	Alkutuo- tanto	Jalostus	Palvelut	Tunte- maton
Yhteensä	1 322	100,0	10,7	22,8	64,8	1,7
Juuka kk	884	66,9	3,6	16,5	79,9	0,0
Kannas-Paalasmaa	48	3,6	12,5	14,6	72,9	0,0
Vuokko	48	3,6	58,3	2,1	39,6	0,0
Nunnanlahti	163	12,3	9,8	84,0	6,1	0,0
Ahmovaara	42	3,2	21,4	21,4	57,1	0,0
Kuhnusta	6	0,5	100,0	0,0	0,0	0,0
Polvela	11	0,8	27,3	0,0	72,7	0,0
Kajoo	14	1,1	85,7	0,0	14,3	0,0
Matara-Rahola	6	0,5	33,3	16,7	50,0	0,0
Tuntematon	100	7,6	27,0	1,0	49,0	23,0

Juuan työpaikkojen määrä vähentyi vuosina 2010–2020 yhteensä 540 työpaikalla (29 %). Suurin osa työpaikoista hävisi Juuan keskustaajaman alueelta, jossa työpaikkojen määrä vähentyi lähes kolmella sadalla (–25 %). Suurin yksittäinen työpaikkojen vähentyminen johtui POK Groupin keskittäessä toimintonsa Kuopioon vuonna 2012. Nunnanlahdessa työpaikkojen määrä vähentyi lähes 70:llä (30 %). Nunnanlahden työpaikkojen vähentyminen johtui

²³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 30.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/tyokay>

²⁴ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

pääosin NunnaUuni Oy:n ja Tulikivi Oy:n henkilöstövähennyksistä. Myös Ahmovaarasta (–34 työpaikkaa), Kajoosta (–26) ja Kuhnustasta (–15) hävisi merkittäviä määriä työpaikkoja. Kaikilla muillakin kunnan osa-alueilla työpaikkojen määrä vähentyi. Vaikka työpaikkojen määrien muutokset olivat näillä alueilla pieniä, suhteelliset muutokset olivat huomattavia. (Kartta 4.)

Kartta 4. Juuan työpaikat kunnan osa-alueittain vuonna 2020 sekä työpaikkojen määrän muutos vuosina 2010–2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti²⁵.

Taulukossa 4 on esitetty Juuan työpaikkojen toimialajakauma vuoden 2019 lopussa. Siinä on nostettu esiin Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmassa (2022–2025) mainitut maakunnan elinkeinorakenteen avaintoimialat metsäbiotalous, kaivannaisala, teknologiateollisuus, maatalous- ja elintarvikeala, matkailu ja luovat alat. Näiden painopistealojen yhteenlaskettu osuus Juuan työpaikoista vuonna 2019 oli 35 prosenttia. Lisäksi taulukossa on muita merkittävästi työllistäviä toimialoja. Terveys- ja sosiaalipalvelut on eniten työllistävä toimiala Juuassa. (Taulukko 4.)

²⁵ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

Taulukko 4. Juuan työpaikat toimialoittain ja sukupuolen mukaan vuonna 2019. Taulukossa on korostettu Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen alat sekä muut paikallisesti merkittävät toimialat. Lähde: Tilastokeskus, Maaseutuindikaattorit²⁶.

Toimiala	Työ- paikko- jen lkm.	Osuus työpai- koista, %	Osuus miesten työp., %	Osuus naisten työp., %	Naistyö- paikkojen osuus, %
Kaikki toimialat yhteensä	1 399	100,0	100,0	100,0	52,1
Metsätalous- ja teollisuus	34	2,4	4,0	1,0	20,6
02 Metsätalous ja puunkorjuu	30	2,1	3,6	0,8	20,0
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	4	0,3	0,4	0,1	25,0
Teknologia- ja materiaaliteollisuus	64	4,6	8,8	0,7	7,8
25 Metallituotteiden valmistus	32	2,3	4,6	0,1	3,1
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	24	1,7	3,3	0,3	8,3
33 Koneiden ja laitteiden korjaus	7	0,5	0,9	0,1	14,3
Kaivannaistoiminta ja -jalostus	154	11,0	18,2	4,4	20,8
B Kaivostoiminta ja louhintaa	7	0,5	0,7	0,3	28,6
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	147	10,5	17,5	4,1	20,4
Matkailu	44	3,1	1,3	4,8	79,5
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	44	3,1	1,3	4,8	79,5
Ruoka	187	13,4	18,2	8,9	34,8
01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	123	8,8	13,4	4,5	26,8
10 Elintarvikkeiden valmistus	64	4,6	4,8	4,4	50,0
11 Juomien valmistus					
Muu jalostus	59	4,2	4,2	8,4	5,1
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytys	2	0,1	0,1	0,3	0,0
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	8	0,6	0,6	1,2	0,0
F Rakentaminen	49	3,5	3,5	6,9	6,1
Palvelut	857	61,3	41,0	79,8	67,9
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	121	8,6	7,0	10,2	61,2
H Kuljetus ja varastointi	66	4,7	8,4	1,4	15,2
J Informaatio ja viestintä	6	0,4	0,4	0,4	50,0
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	4	0,3	0,1	0,4	75,0
L Kiinteistöalan toiminta	17	1,2	1,3	1,1	47,1
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	10	0,7	0,6	0,8	60,0
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	50	3,6	3,6	3,6	52,0
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; paikallinen sosiaalivakuutus	72	5,1	6,1	4,3	43,1
P Koulutus	88	6,3	2,7	9,6	79,5
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	342	24,4	6,1	41,3	88,0
R Taiteet, viihde ja virkistys	11	0,8	0,9	0,7	45,5
S Muu palvelutoiminta	38	2,7	0,9	4,4	84,2
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	3	0,2	0,3	0,1	33,3
X Toimiala tuntematon	29	2,1	2,5	1,6	41,4

²⁶ <https://www.stat.fi/tup/msind/index.html>

Vuonna 2019 palvelualan työpaikoista 68 prosenttia oli naistyöpaikkoja, ja naistyöpaikoista 80 prosenttia oli palveluissa. Terveys- ja sosiaalipalveluissa naistyöntekijöiden osuus oli 88 prosenttia. Miesten työpaikat jakautuivat tasaisemmin eri toimialoille ja eniten miehiä työllistyi kaivannaistoimintaan- ja jalostukseen sekä ruoantuotantoon (molemmissa 18 prosenttia miesten työpaikoista). Julkisen sektorin työpaikat ovat kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien takia samantyyppisiä kaikissa kunnissa, mutta yksityisen sektorin työpaikat, joissa enemmistö miehistä toimii, ovat eriytyneet toimialaltaan kunta ja -aluetasolla. Työmarkkinoiden sukupuolisegregaatio jäykistää työmarkkinoita ja myös vaikeuttaa osaavan työvoiman saatavuutta. (Taulukko 4.)

Yritysten henkilöstömääriä ja liikevaihtoa tarkastellaan Juuan kaikkien päätoimialojen (kirjaintaso) ja tärkeimpien 2-numerotasoisten toimialojen osalta. Juuassa toimi vuonna 2020 391 yritystä, joilla oli yhteensä 398 toimipaikkaa. Puolet toimipaikoista oli maa- ja metsätalouden toimialalla. Seuraavaksi eniten oli tukku- ja vähittäiskaupan, rakentamisen sekä teollisuuden toimialojen yritysten toimipaikkoja. Henkilöstömäärällä mitattuna Juuassa toimivien yritysten toimipaikat olivat pieniä, sillä niissä oli henkilöstöä keskimäärin 1,9 henkilöä toimipaikkaa kohden. Juuan yrityksissä työskenteli yhteensä 757 henkilöä. Eniten henkilöstöä oli teollisuuden, maa- ja metsätalouden sekä tukku- ja vähittäiskaupan toimialoilla. Yritysten toimipaikkojen määrään suhteutettuna eniten työllisti elintarvikkeiden valmistus, jonka toimipaikoissa työskenteli keskimäärin 15 henkilöä. Vuonna 2020 Juuassa toimivien yritysten toimipaikkojen yhteenlaskettu liikevaihto oli 109,6 miljoonaa euroa. Liikevaihdosta 40 prosenttia syntyi teollisuudessa ja 33 prosenttia tukku- ja vähittäiskaupassa. Toimipaikkaa kohden liikevaihto oli suurinta elintarvikkeiden valmistuksessa, (3,5 miljoonaa €), vähittäiskaupassa (1,1 milj. €) ja tukkukaupassa (1 milj. €). Yritysten toimipaikkojen keskimääräinen liikevaihto oli 276 000 euroa. Henkilöstömäärään suhteutettuna liikevaihto oli suurinta tukkukaupan toimialalla (593 000 €). Juuan yritysten toimipaikkojen keskimääräinen liikevaihto oli 143 000 euroa työntekijää kohden. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. Yritysten toimipaikat Juuassa toimialoittain vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto²⁷. (. =salattu tieto)

Toimiala	Toi- mi- paik- koja	Hen- kilös- tön lkm.	Liike- vaihto 1 000 €	Henki- löstö/ toi- mip.	Liike- vaihto/ toimip. 1 000 €	Liike- vaihto/ hlö 1 000 €
Kaikki toimialat yhteensä *)	398	757	109 665	1,9	275,5	143,0
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	197	110	4 901	0,6	24,9	44,6
01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	98	74	0	0,8	0,0	0,0
02 Metsätalous ja puunkorjuu	96	36	4 848	0,4	50,5	134,7
B Kaivostoiminta ja louhinta	4	8	690	2,0	172,5	86,3
C Teollisuus	22	299	44 164	13,6	2007,5	147,7
10 Elintarvikkeiden valmistus	4	61	13 922	15,3	3480,5	228,2
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	5	3	540	0,6	108,0	180,0
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	6	37	4 887	6,2	814,5	132,1
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliike-toiminta	1	.	.	.	.	.
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	2	.	.	.	.	.
F Rakentaminen	28	61	7 550	2,2	269,6	123,8
43 Erikoistunut rakennustoiminta	23	47	6 055	2,0	263,3	128,8
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	48	99	36 289	2,1	756,0	366,6
45 Moottoriajoneuvojen tukku- ja vähittäis- kauppa sekä korjaus	16	12	1 816	0,8	113,5	151,3
46 Tukkukauppa	8	14	8 308	1,8	1038,5	593,4
47 Vähittäiskauppa	24	73	26 166	3,0	1090,3	358,4
H Kuljetus ja varastointi	19	48	4 995	2,5	262,9	104,1
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	15	38	4 230	2,5	282,0	111,3
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8	11	973	1,4	121,6	88,5
55 Majoitus	5	4	359	0,8	71,8	89,8
56 Ravitsemistoiminta	3	6	614	2,0	204,7	102,3
J Informaatio ja viestintä	1	.	.	.	.	.
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	3	2	0	0,7	0,0	0,0
L Kiinteistöalan toiminta	16	12	1 077	0,8	67,3	89,8
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toim.	14	7	1 135	0,5	81,1	162,1
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	9	8	723	0,9	80,3	90,4
P Koulutus	1	.	.	.	.	.
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	10	86	4 625	8,6	462,5	53,8
88 Sosiaalihuollon avopalvelut	5	6	262	1,2	52,4	43,7
R Taiteet, viihde ja virkistys	2	.	.	.	.	.
S Muu palvelutoiminta	13	6	409	0,5	31,5	68,2

*) Liikevaihtoon yhteensä sisältää myös toimipaikat, joista tiedot salattu

²⁷ <https://www.stat.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

Kunnassa olevien työpaikkojen jakautumista eri yrityskokoluokkiin kuvataan keskittymistilastolla. Työpaikkojen jakautuminen eri yrityskokoluokkiin kuvaa yritysten roolia työllistäjinä sekä esimerkiksi sitä, kuinka riippuvainen kunnan työllisyystilanne on muutamasta suuresta työllistäjästä. Yrityksen kokoluokka ilmaisee sen kaikkien toimipaikkojen (myös muissa kunnissa ja maissa) yhteenlasketun henkilöstömäärän. Henkilöstön lukumäärä -sarakkeessa on ilmoitettu Juuassa sijaitsevien toimipaikkojen henkilöstömäärä. Juuan työllisyys on jossain määrin riippuvainen yhdestä keskisuuresta yrityksestä, jossa vuonna 2020 toimi 17 prosenttia Juuassa toimivien yritysten henkilöstöstä. Juuassa toimineista yrityksistä suurin osa oli pieniä alle kymmenen henkilön yrityksiä ja niissä oli 39 prosenttia työpaikoista. Henkilöstöstä 18 prosenttia työskenteli pienissä 10–49 henkilöä työllistävässä yrityksissä. Keskisuurissa (50–249 henkilöä) yrityksissä työskenteli 37 prosenttia ja suuryrityksissä 5 prosenttia Juuan toimipaikkojen henkilöstöstä. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Juuan yritysten koko henkilöstön määrän mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto²⁸.

Yrityksen koko, henkilöstömäärä	Yritysten lkm.	Toimipaikkojen lkm.	Henkilöstön lkm. yhteensä	Osuus henkilöstöstä, %
0	216	216	16	2
1	82	82	74	10
2	35	35	66	9
3–4	22	23	68	9
5–9	12	13	77	10
10–19	4	4	48	6
20–49	5	5	93	12
50–99	5	5	142	19
100–149	1	1	7	1
150–199	1	1	4	1
200–249	1	1	134	17
250–499				
500–999				
1000–	7	12	38	5
Yhteensä	391	398	767	100

Kunnan työpaikkaomavaraisuus alueella työssäkäyvien (työpaikkojen) ja alueella asuvien työllisten välistä määrällistä suhdetta²⁹. Kun työpaikkaomavaraisuus on yli sata, alueella on enemmän työpaikkoja kuin työllisiä. Vuonna 2019 Juuan työpaikkaomavaraisuusaste oli 100,6 prosenttia. Naisten työpaikkaomavaraisuusaste (102,8 %) oli korkeampi kuin miesten (98,4 %). Merkittävistä työllistäväistä toimialoista työpaikkaomavaraisuusaste oli suurta teollisuudessa (117 %), terveys- ja sosiaalipalveluissa (109 %) sekä julkisessa hallinnossa ja maanpuolustuksessa (108 %). (Taulukko 7.)

²⁸ <https://www.stat.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

²⁹ Työpaikkaomavaraisuusaste=alueella työssäkäyvät/alueella asuvat työlliset *100

Taulukko 7. Juuan työpaikkaomavaraisuus toimialan ja sukupuolen mukaan vuonna 2019. Lähde: Tilastokeskus, Maaseutuindikaattorit³⁰.

Toimiala	Työlliset, lkm.	Työpaikat, lkm.	Työpaikkaomavaraisuusaste, %		
			Yhteensä	Miehet	Naiset
Kaikki toimialat yhteensä	1 390	1 399	100,6	98,4	102,8
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	172	153	89,0	85,7	100,0
01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	122	123	100,8	101,1	100,0
02 Metsätalous ja puunkorjuu	49	30	61,2	55,8	100,0
B Kaivostoiminta ja louhinta	12	7	58,3	50,0	100,0
C Teollisuus	239	279	116,7	121,3	104,6
10 Elintarvikkeiden valmistus	54	64	118,5	133,3	106,7
11 Juomien valmistus	2	0	0,0	0,0	0,0
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	3	4	133,3	150,0	100,0
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	106	147	138,7	141,0	130,4
25 Metallituotteiden valmistus	33	32	97,0	106,9	25,0
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	2	0	0,0	0,0	0,0
27 Sähkölaitteiden valmistus	4	0	0,0	0,0	0,0
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	25	24	96,0	95,7	100,0
33 Koneiden ja laitteiden korjaus	5	7	140,0	120,0	0,0
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	2	2	100,0	100,0	0,0
E Vesihuolto, jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	9	8	88,9	88,9	0,0
F Rakentaminen	74	49	66,2	63,9	150,0
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	122	121	99,2	94,0	102,8
H Kuljetus ja varastointi	64	66	103,1	100,0	125,0
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	56	44	78,6	112,5	72,9
J Informaatio ja viestintä	7	6	85,7	100,0	75,0
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	5	4	80,0	100,0	75,0
L Kiinteistöalan toiminta	15	17	113,3	100	133,3
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	18	10	55,6	50	60
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	52	50	96,2	92,3	100
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; paikallinen sosiaalivakuutus	67	72	107,5	124,2	91,2
P Koulutus	85	88	103,5	105,9	102,9
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	313	342	109,3	107,9	109,5
R Taiteet, viihde ja virkistys	11	11	100	120	83,3
S Muu palvelutoiminta	35	38	108,6	75	118,5
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	3	3	100,0	100,0	100,0
X Toimiala tuntematon	29	29	100,0	100,0	100,0

³⁰ <https://www.stat.fi/tup/msind/index.html>

Vuonna 2020 Juuan alueella työssäkäyvistä 80 prosenttia oli juukalaisia ja viidennes oli ulkopaikkakuntalaisia. Kunnan alueella käytiin työssä eniten Nurmeksessa, Joensuusta, Kontiolahtelta ja Juuasta. Lisäksi Polvijärveltä kävi työssä lähes 20 henkilöä ja sekä Kuopiosta että Liperistä yli kymmenen henkilöä. Lukumääräisesti eniten ulkopaikkakuntalaisia työkenteli terveys- ja sosiaalipalvelujen (84), teollisuuden (59), julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen (30) ja koulutuksen (24) toimialoilla. (Taulukko 8.)

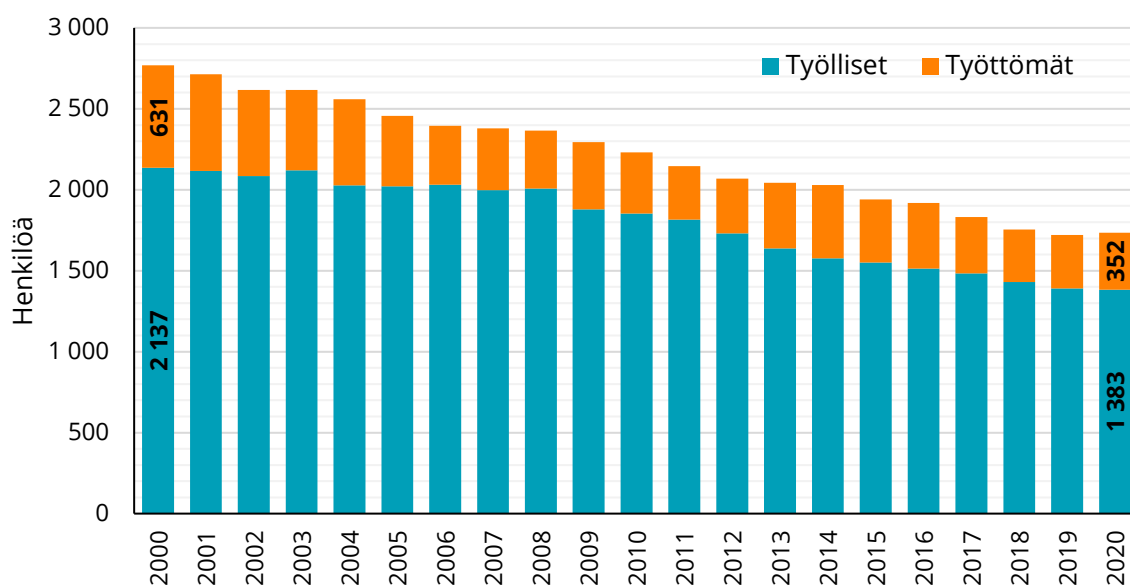
Taulukko 8. Juuan alueella työssäkäyvät kotikunnan ja toimialan mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti³¹. (prosenttia alueella työssäkäyvistä)*

Toimiala	Juuka	Sisäänpendelöijät						Yht. N	% *
		Nurmes	Joensuu	Kontiolahti	Lieksa	Muut kunnat			
Yhteensä	1 054	57	55	38	29	89	268	20,3	
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	129	0	1	3	2	6	12	8,5	
B Kaivostoiminta ja louhinta	3	0	2	0	0	0	2	40,0	
C Teollisuus	172	12	14	11	0	22	59	25,5	
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	3	0	0	0	0	0	0	0	
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	8	0	0	0	0	0	0	0	
F Rakentaminen	50	0	2	1	0	2	5	9,1	
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottori-ajoneuvojen korjaus	106	6	1	5	2	5	19	15,2	
H Kuljetus ja varastointi	35	6	8	0	0	2	16	31,4	
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	39	2	0	0	1	2	5	11,4	
J Informaatio ja viestintä	2	0	0	0	0	1	1	33,3	
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	3	1	0	0	0	0	1	25	
L Kiinteistöalan toiminta	13	0	0	0	0	0	0	0	
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6	0	0	0	0	1	1	14,3	
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	50	0	0	2	0	1	3	5,7	
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	57	4	8	6	0	12	30	34,5	
P Koulutus	59	1	8	4	2	9	24	28,9	
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	253	22	10	6	22	24	84	24,9	
R Taiteet, viihde ja virkistys	10	0	0	0	0	1	1	9,1	
S Muu palvelutoiminta	30	3	1	0	0	1	5	14,3	
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	3	0	0	0	0	0	0	0	
Tuntematon	23	0	0	0	0	0	0	0	

³¹ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

3.2 TYÖVOIMA

Juuassa asui vuoden 2020 lopussa 1 735 työvoimaan kuuluvaa henkilöä. Heistä lähes 1 400 oli työllisiä ja työttömiä oli 350. Työvoiman määrä laski vuodesta 2000 yli tuhannella henkilöllä (–37 %). Työllisten määrä vähentyi 35 prosentilla ja työttömien määrä 44 prosentilla. Juuan työllisestä työvoimasta 83 prosenttia oli vuonna 2019 palkansaajia. Seitsemän prosenttia oli maa- ja metsätalousyrittäjiä ja kymmenen prosenttia muiden alojen yrittäjiä. Työllisistä 51 prosenttia oli naisia. Miehet olivat naisia useammin ammattiasemaltaan yrittäjiä. Työllisistä miehistä toimi yrittäjinä 25 prosenttia ja työllisistä naisista vain yhdeksän prosenttia. Myös palkankansaajanaisten ja -miesten sosioekonomisessa asemassa oli eroja. Suurin osa naisista oli toimihenkilöitä ja miehistä työntekijöitä. (Kuvio 17, Taulukko 9.)

Kuvio 17. Juuassa asuva työvoima vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti³².

Taulukko 9. Juuan työllinen työvoima ammattiaseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2019. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti³³.

Työllisten ammattiasema	Työllisten määrä	Osuus työllisistä, %		
		Yhteensä	Naisista	Miehistä
Yrittäjät	238	17,1	9,2	25,4
- Maa- ja metsätalousyrittäjät	99	7,1	3,5	10,9
- Muut yrittäjät	139	10,0	5,6	14,5
Palkansaajat	1 152	82,9	90,8	74,6
Työlliset yhteensä	1 390	100,0	100,0	100,0
Palkansaajien sosioekonominen asema	Palkansaajien määrä	Osuus työllisistä, %	Osuus palkansaajista, %	
			Naisista	Miehistä
- Ylemmät toimihenkilöt	138	9,9	13,4	10,2
- Alemmat toimihenkilöt	483	34,7	59,0	20,3
- Työntekijät	520	37,4	27,0	68,1
- Tunteamaton	11	0,8	0,6	1,4
Palkansaajat yhteensä	1 152	82,9	100,0	100,0

³² Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkkójulkaisu]. ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [Vii-tattu: 30.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/tyokay>

³³ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

Vuonna 2020 Juuan työllisistä lähes 23 prosenttia työskenteli terveys- ja sosiaalipalveluissa. Seuraavaksi eniten juukalaisia työllistivät teollisuus (16 %), maa- ja metsätalous (12 %) sekä tukku- ja vähittäiskauppa (9 %). Yli neljäsosa Juuan työllisestä työvoimasta oli vuonna 2020 korkeakoulutettuja. Toisen asteen tutkinnon suorittaneita oli 61 prosenttia ja 12 prosenttia oli vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa. Määrällisesti eniten korkeakoulutettuja työskenteli terveys- ja sosiaalipalveluissa (106), koulutuksessa (57), julkisessa hallinnossa ja maanpuolustuksessa (53) ja teollisuudessa (39). Korkeakoulutettujen osuus oli suurin koulutuksen (70 %) alalla. Julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen sekä ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan toimialojen työntekijöistä yli puolet oli korkeakoulutettuja. Huomattavan paljon työllistävästä aloista toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli suuri majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa. Pelkästään perusasteen koulutuksen suorittaneita toimi eniten teollisuudessa sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla. (Taulukko 10.)

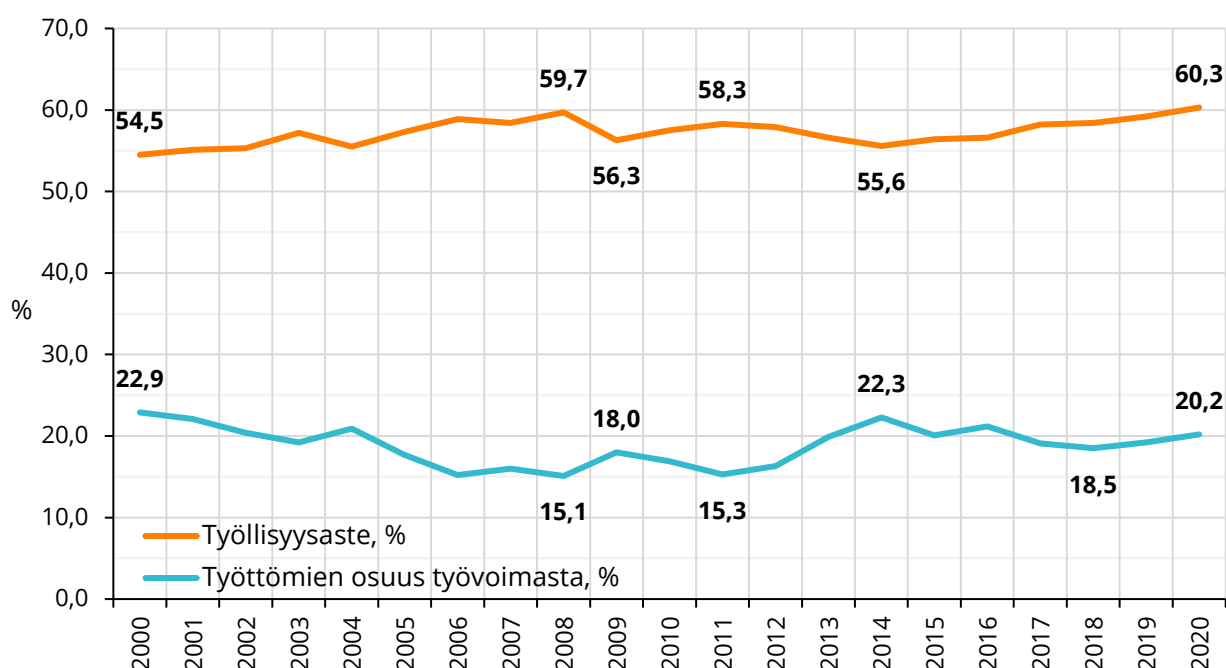
Taulukko 10. Juuan työllinen työvoima toimialan ja korkeimman suoritettun koulutusasteen mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti³⁴.

Toimiala	Koulutusaste, %				Yhteensä	
	Toinen aste	Alin / alempi korkea-aste	Ylempi korkea- / tutkija-koulutusaste	Vain perusaste	N	%
Yhteensä	61,0	21,1	6,0	11,9	1 383	100,0
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	67,5	17,2	1,2	14,1	163	11,8
B Kaivostoiminta ja louhinta	77,8	11,1	0,0	11,1	9	0,7
C Teollisuus	68,2	16,1	1,8	13,8	217	15,7
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	100,0	0,0	0,0	0,0	3	0,2
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	55,6	0,0	0,0	44,4	9	0,7
F Rakentaminen	67,9	13,1	0,0	19,0	84	6,1
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	59,0	21,3	2,5	17,2	122	8,8
H Kuljetus ja varastointi	72,9	10,2	0,0	16,9	59	4,3
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	75,4	10,5	0,0	14,0	57	4,1
J Informaatio ja viestintä	50,0	50,0	0,0	0,0	6	0,4
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	33,3	66,7	0,0	0,0	3	0,2
L Kiinteistöalan toiminta	53,8	23,1	0,0	23,1	13	0,9
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	23,5	47,1	11,8	17,6	17	1,2
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	70,9	10,9	0,0	18,2	55	4,0
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	35,6	43,7	17,2	3,4	87	6,3
P Koulutus	30,5	23,2	46,3	0,0	82	5,9
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	61,2	28,0	5,0	5,9	322	23,3
R Taiteet, viihde ja virkistys	60,0	26,7	6,7	6,7	15	1,1
S Muu palvelutoiminta	64,7	11,8	2,9	20,6	34	2,5
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	66,7	0,0	0,0	33,3	3	0,2
Tuntematon	65,2	8,7	4,3	21,7	23	1,7

Juuan työllisyysaste parantui hieman vuosina 2000–2020. Tarkastelujakson alin työllisyysaste (54,5 %) oli vuonna 2000 ja korkein (60,3 %) vuonna 2020. Työllisyysasteen nousu ei

³⁴ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

kuitenkaan ole seurausta työllisten määrän kasvusta, vaan siihen on oleellisesti vaikuttanut työikäisten määrän väheneminen. Työttömien osuus työvoimasta oli korkealla tasolla koko tarkastelujakson ajan. Se oli korkeimmillaan (22,9 %) vuonna 2000 ja alimmillaan (15,1 %) vuonna 2008. (Kuvio 18.)

Kuvio 18. Juuan työllisyysaste sekä työttömien osuus työvoimasta³⁵ vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, StatFin. Kuntien avainluvut³⁶.

Työ- ja elinkeinoministerin työnvälitystilaston mukaan lokakuussa 2022 Juuassa oli 240 työtöntä työnhakijaa, mikä oli enemmän kuin samana ajankohtana edellisenä vuonna. Lokakuussa 2022 työttömien osuus työvoimasta oli 13,8 prosenttia, joten työttömien osuus työvoimasta kasvoi yhdellä prosenttiyksiköllä vuotta aiempaan verrattuna. Koko Pohjois-Karjalassa työttömien osuus työvoimasta oli 11,8 prosenttia, ja Juuassa osuus oli suurin Pohjois-Karjalan kunnista. Lokakuussa 2020 Juuassa työttömistä oli miehiä 64 prosenttia ja pitkäaikaistyöttömiä 31 prosenttia. Työvoimapalveluissa oli 6,5 prosenttia työvoimasta, ja aktivointiaste³⁷ (31,8 %) oli hieman alhaisempi kuin koko Pohjois-Karjalassa (33,2 %). (Taulukko 11.)

³⁵ Työllisyysaste on 18–64-vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä. Työvoimaan kuuluvat 15–74-vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat työllisiä tai työttömiä. Vuodesta 2005 lähtien työllisten alaikäraja on ollut 18 vuotta. Aikasarjan vertailukelpoisuuden vuoksi työttömien osuus työvoimasta on laskettu tässä 18–74-vuotiaasta väestöstä. Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus.

³⁶ <https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2021&active1=SSS>

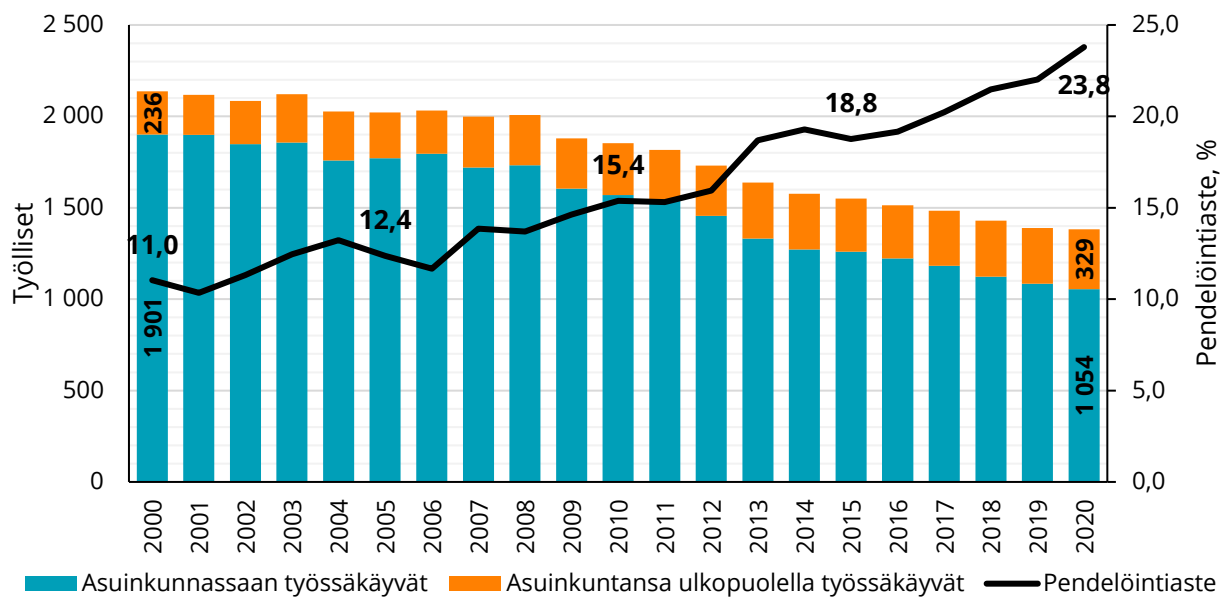
³⁷ Aktivointiaste = TE-hallinnon palveluissa olevien osuus työttömien työnhakijoiden ja TE-hallinnon palveluissa olevien summasta

Taulukko 11. Työttömyys Juuassa lokakuussa 2020, 2021 ja 2022. Lähde: TEM, Työnvälitystilasto³⁸.

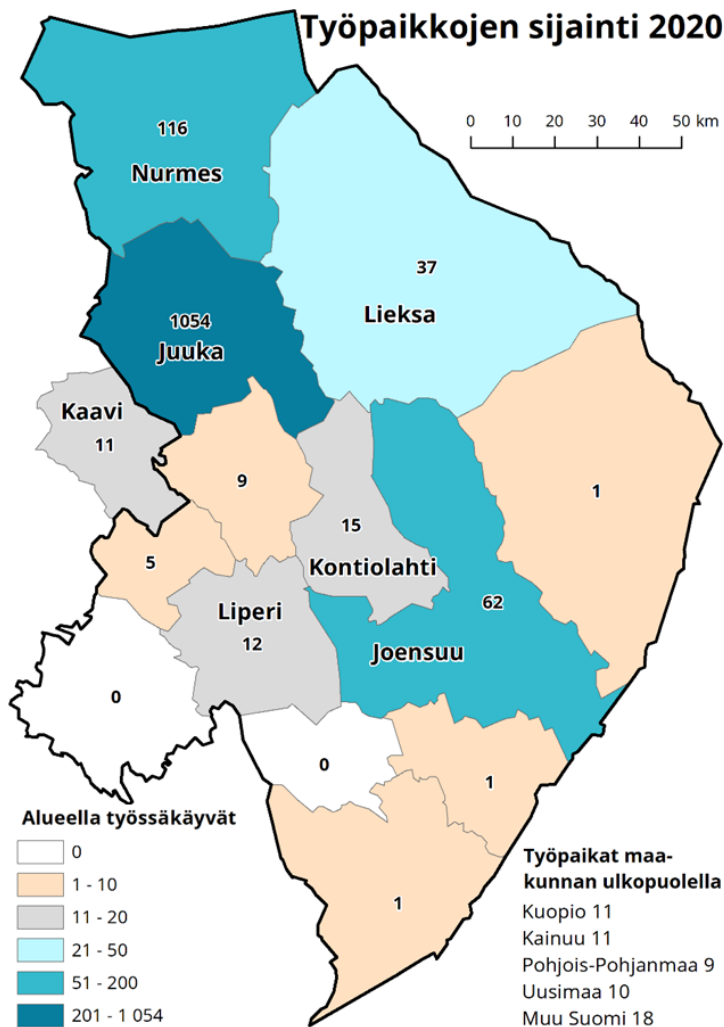
Työttömyyden avainluvut	10/2020	10/2021	10/2022
Työttömät työnhakijat	261	217	240
TK:n Työssäkäyntitilaston työvoima	1754	1721	1735
Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta	14,9	12,6	13,8
Työttömät työnhakijat, miehet (% työttömistä)	166 (64 %)	148 (68 %)	154 (64 %)
Työttömät työnhakijat, naiset (% työttömistä)	95 (36 %)	69 (32 %)	86 (36 %)
Alle 20-v. työttömät työnhakijat (% työttömistä)	..	..	..
Alle 25-v. työttömät työnhakijat (% työttömistä)	21 (8 %)	10 (5 %)	15 (6 %)
Yli 50-v. työttömät työnhakijat (% työttömistä)	168 (64 %)	131 (60 %)	138 (58 %)
Vamm./pitkäaik.sair. työttömät työnhakijat (% työttömistä)	30 (12 %)	36 (17 %)	34 (14 %)
Ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita	..	..	16
Pitkäaikaistyöttömät	75 (29 %)	79 (36 %)	75 (31 %)
Aktivointiaste laskentapäivänä (%)	41,7	40,4	31,8
-TE-hallinnon palveluissa yhteensä (lkm.)	187	147	112
-TE-hallinnon palveluissa olevien osuus työvoimasta	10,7 %	8,5 %	6,5 %
-Työvoimakoulutuksessa olevat laskentapäivänä (lkm.)	28	16	10
- Valmennuksessa olevat laskentapäivänä (lkm.)	8	..	..
-Työllistettynä olevat laskentapäivänä (lkm.)	51	43	34
-Työ- ja koulutuskokeilussa olevat laskentapäivänä (lkm.)	5	7	..
-Vuorotteluvapaasijaiset laskentapäivänä (lkm.)	5	6	6
-Kuntouttavassa työtoiminnassa laskentapäivänä (lkm.)	70	53	43
-Omaehtoisessa opiskelussa laskentapäivänä (lkm.)	20	19	12
Avoimet työpaikat kuukauden laskentapäivänä (lkm.)	22	25	32
Uudet avoimet työpaikat kuukauden aikana (lkm.)	29	25	22

Juuan työllisistä 1 054 (76 %) työskenteli vuonna 2020 kotikunnassaan, ja 329 (24 %) kävi työssä Juuan ulkopuolella. Vuosina 2000–2020 ulospendelöivien eli kotikunnan ulkopuolella työssä käyvien määrä kasvoi lähes sadalla ja osuus työvoimasta kasvoi 11 prosentista 24 prosenttiin. Pendelöinnin osuuden kasvua selittää se, että työllisten kokonaismäärä vähenyi koko tarkasteluajanjakson. Suurin pendelöintivirta (116) suuntautui Nurmekseen (8 % kaikista työllisistä). Myös Joensuun ja Lieksan työpaikat tarjosivat työtä juukalaisille. Juuan työllisestä työvoimasta kaikkiaan 95 prosenttia kävi töissä Pohjois-Karjalan alueella. Pohjois-Savossa työskenteli kaksi prosenttia Juuan työllisistä. Työssäkäynti muissa maakunnissa oli hyvin vähäistä. (Kuvio 19, Kartta 5.)

³⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työnvälitystilasto [verkkajulkaisu]. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 3.10.2022].
Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/tyonv>

Kuvio 19. Juuassa asuvat työlliset työpaikan sijainnin mukaan vuosina 2000–2020. Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti³⁹.

Kartta 5. Juuan työllisen työvoiman työpaikan sijainnit vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti⁴⁰.

³⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkojulkaisu]. ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [Vii-tattu: 30.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/tyokay>

⁴⁰ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

Juuan työllisen työvoiman pendelöinnin määrä vaihteli toimialoittain. Vuonna 2020 pendelöitiin eniten terveys- ja sosiaalialan työpaikkoihin (69 työllistä). Toiseksi eniten pendelöitiin teollisuudessa (45 työllistä). Pendelöinti oli määrällisesti ja suhteellisesti suurta myös rakentamisen (34 työllistä), maa- ja metsätalouden (34 työllistä), julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen (30 työllistä) sekä kuljetuksen ja varastoinnin (24 työllistä) ja koulutuksen (23) toimialoilla. (Taulukko 12.)

Taulukko 12. Juuan työllinen työvoima työpaikan sijaintikunnan ja toimialan mukaan vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti⁴¹. (prosenttia työllisestä työvoimasta)*

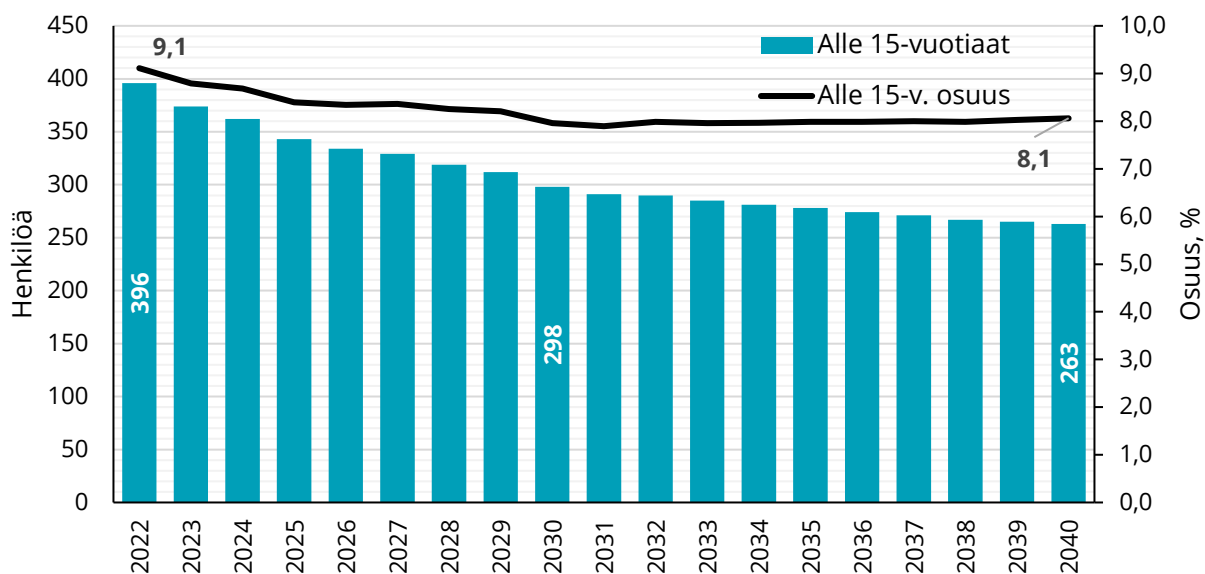
Toimiala	Juuka	Ulospendelöijät						Yht. N	% *
		Nurmes	Joensuu	Lieksa	Kontiolahti	Muut kunnat			
Yhteensä	1 054	116	62	37	15	99	329	23,8	
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	129	18	4	0	0	12	34	20,9	
B Kaivostoiminta ja louhinta	3	0	0	0	0	6	6	66,7	
C Teollisuus	172	24	2	6	1	12	45	20,7	
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	3	0	0	0	0	0	0	0	
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	8	1	0	0	0	0	1	11,1	
F Rakentaminen	50	7	6	0	2	19	34	40,5	
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	106	9	4	0	1	2	16	13,1	
H Kuljetus ja varastointi	35	7	7	0	3	7	24	40,7	
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	39	4	1	12	0	1	18	31,6	
J Informaatio ja viestintä	2	0	0	0	0	4	4	66,7	
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	3	0	0	0	0	0	0	0	
L Kiinteistöalan toiminta	13	0	0	0	0	0	0	0	
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6	2	6	0	0	3	11	64,7	
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	50	0	2	2	0	1	5	9,1	
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	57	9	8	1	3	9	30	34,5	
P Koulutus	59	7	6	3	0	7	23	28,0	
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	253	25	15	11	4	14	69	21,4	
R Taiteet, viihde ja virkistys	10	0	1	2	0	2	5	33,3	
S Muu palvelutoiminta	30	3	0	0	1	0	4	11,8	
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	3	0	0	0	0	0	0	0	
Tuntematon	23	0	0	0	0	0	0	0	

⁴¹ https://www.stat.fi/tup/vaesto_tyossakaynti/index.html

4 PALVELUJEN TARVE JA SAAVUTETTAVUS

Väestömäärän ja -rakenteen muutokset vaikuttavat julkisten palvelujen järjestämiseen. Palvelutarpeiden muutokset edellyttävät palvelutarjonnan uudelleenmitoitusta. Juuassa palvelujen tarjontaa on jouduttu sopeuttamaan siten, että lähes kaikki julkiset ja yksityiset kaupalliset palvelut sijaitsevat Juuan keskustaajamassa. Kasvatus- ja sivistyspalvelut ovat keskittyneen keskustaajamaan, jossa on kaksi päiväkotia, yhtenäiskoulu sekä lukio. Lisäksi Ahmovaarassa toimii ryhmäperhepäiväkotia. Ahmovaaran koulu lakkautettiin kesällä 2018 sekä viimeiset kyläkoulut, Nunnanlahden ja Vihtasuon koulut kesällä 2022. Ahmovaaran alueen lapset käyvät koulua valtaosin Lieksassa Kolin yhtenäiskoulussa. Juuan terveysasema palvelee arkisin kuntakeskuksessa. Sosiaalitoimisto sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut sijaitsevat kunnanviraston yhteydessä keskustaajamassa. Vapaa-ajan palveluista keskustaajamassa on kirjasto, nuorisotila, liikunta-kulttuuritalo, jäähalli sekä liikuntapuisto. Erilaisia urheilukenttiä ja kuntoratoja on keskustaajaman lisäksi myös kylillä. Ahmovaaraan valmistui vuonna 2019 Leader-hankkeena monikäyttötalo, jossa on liikuntahallin lisäksi kerho-, juhla- ja palvelutilat. Kansalaisopiston kurssia järjestetään keskustaajaman lisäksi myös sivukylillä. Kaupallisista palveluista Juuan keskustaajamassa sijaitsee mm. kaksi päivittäistavarakauppaa, tavaratalo, Alko, apteekki, pankki, posti sekä kaksi polttoaineen jakelupistettä. Ahmovaarassa Kolinportissa on polttoaineen myynnin lisäksi päivittäistavarakauppa ja posti. Myös Nunnanlahdessa on polttoaineen jakelupiste.

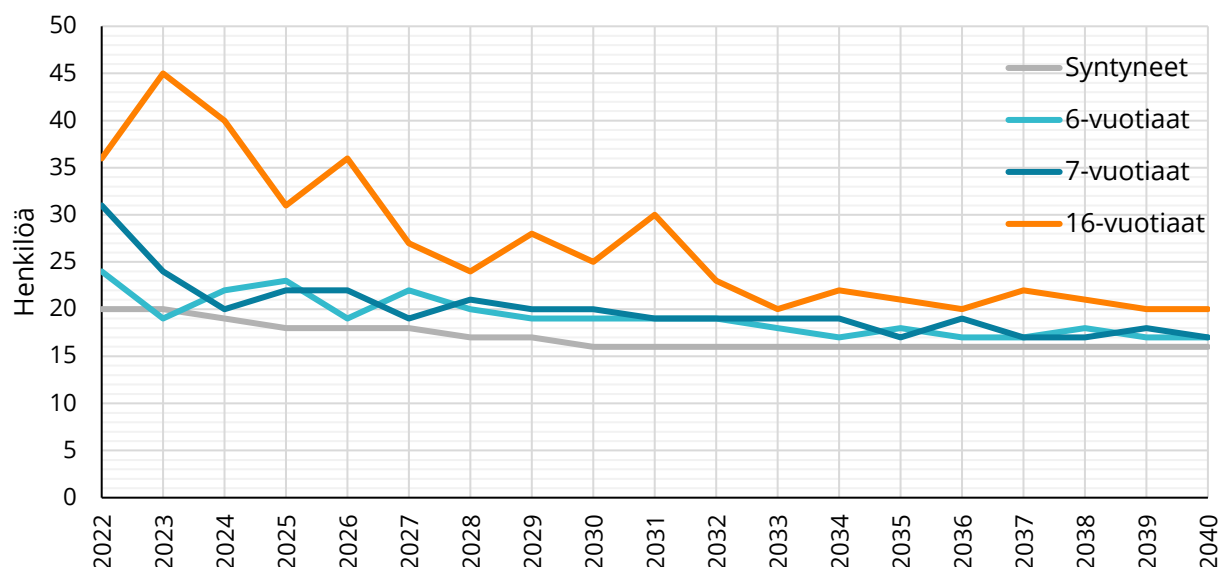
Tilastokeskus ennustaa Juuan alle 15-vuotiaan väestön määrän vähenevän. Alle 15-vuotiaiden lasten määrän ennustetaan vähenevän vuoteen 2040 mennessä noin 260 lapseen. Lasten määrän vähenemisen ennustetaan jatkuvan 2020-luvulla nopeana ja hidastuvan 2030-luvulla. Vuotuisen vähenemisen ennustetaan olevan 2020-luvulla 10–20 lasta ja 2030-luvulla viisi lasta vuodessa. (Kuvio 20.)

Kuvio 20. Juuan alle 15-vuotiaan väestön ennustettu määrä ja osuus koko väestöstä vuosina 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestöennuste⁴².

⁴² Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [Vii-tattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaenn>

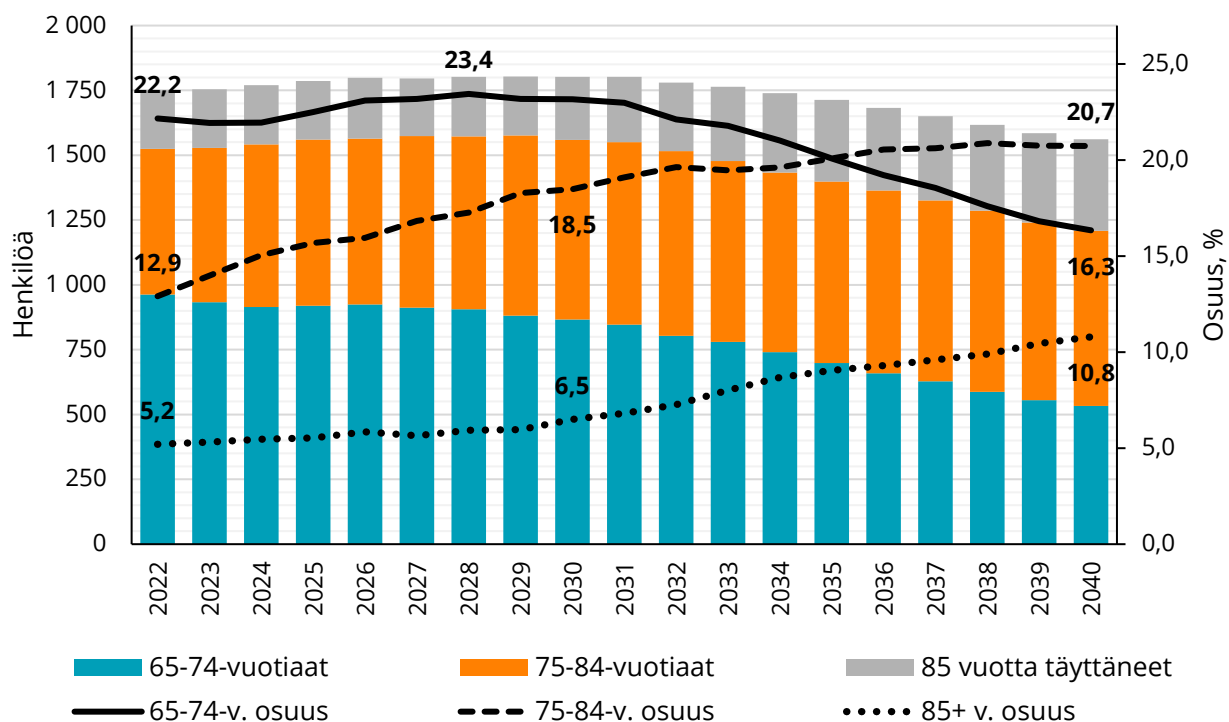
Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Juuassa syntyvien lasten määrä vähenee edelleen 2020-luvulla ja vakiintuu 2030-luvulla noin 16 syntyvään lapseen vuodessa. Myös 6- ja 7-vuotiaiden eli esikoulun ja koulun aloittavien ikäluokkien koon ennustetaan pienenevän. Ennusteessa koulutaipaleensa aloittavien lasten määrä vähenee vuoteen 2040 mennessä 30 lapsesta 17 lapseen. Samoin 16-vuotiaiden lukion tai toisen asteen ammatillisen koulutuksen aloittavien ikäluokan ennustetaan pienenevän. 2020-luvulla 16-vuotiaiden ikäluokan koon ennustetaan pienenevän 40–45 nuoresta 2030-luvun puoliväliin mennessä noin 20 nuoreen, mille tasolle se näyttäisi vakiintuvan. (Kuvio 21.)

Kuvio 21. Syntyneiden sekä 6-, 7- ja 16-vuotiaiden ikäluokkien ennustettu koko Juuassa vuosina 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestöennuste; Väestörakenne⁴³.

Ikääntyneiden määrä ja toimintakyky määrittävät ikäihmisten palvelujen tarvetta. Juuan ikäihmisten palvelujen tarve kasvaa, sillä kunnan väestö ikääntyy. Ennusteen mukaan Juuan 65 vuotta täyttäneiden määrä kääntyy laskuun 2030-luvulla. Väestö ikääntyy ja 65–74-vuotiaiden määrä vähenee tarkasteluajanjaksolla 430 henkilöllä, mutta sen sijaan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa. 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa yli 110 hengellä ja 85 vuotta täyttäneiden määrä noin 130 hengellä. 85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 56 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. (Kuvio 22.)

⁴³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaenn>; Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaerak>

Kuvio 22. 65 vuotta täyttäneiden ennustettu määrä ja osuus Juuan väestöstä vuosina 2022–2040. Lähde: Tilastokeskus, Väestöennuste; Väestörakenne⁴⁴.

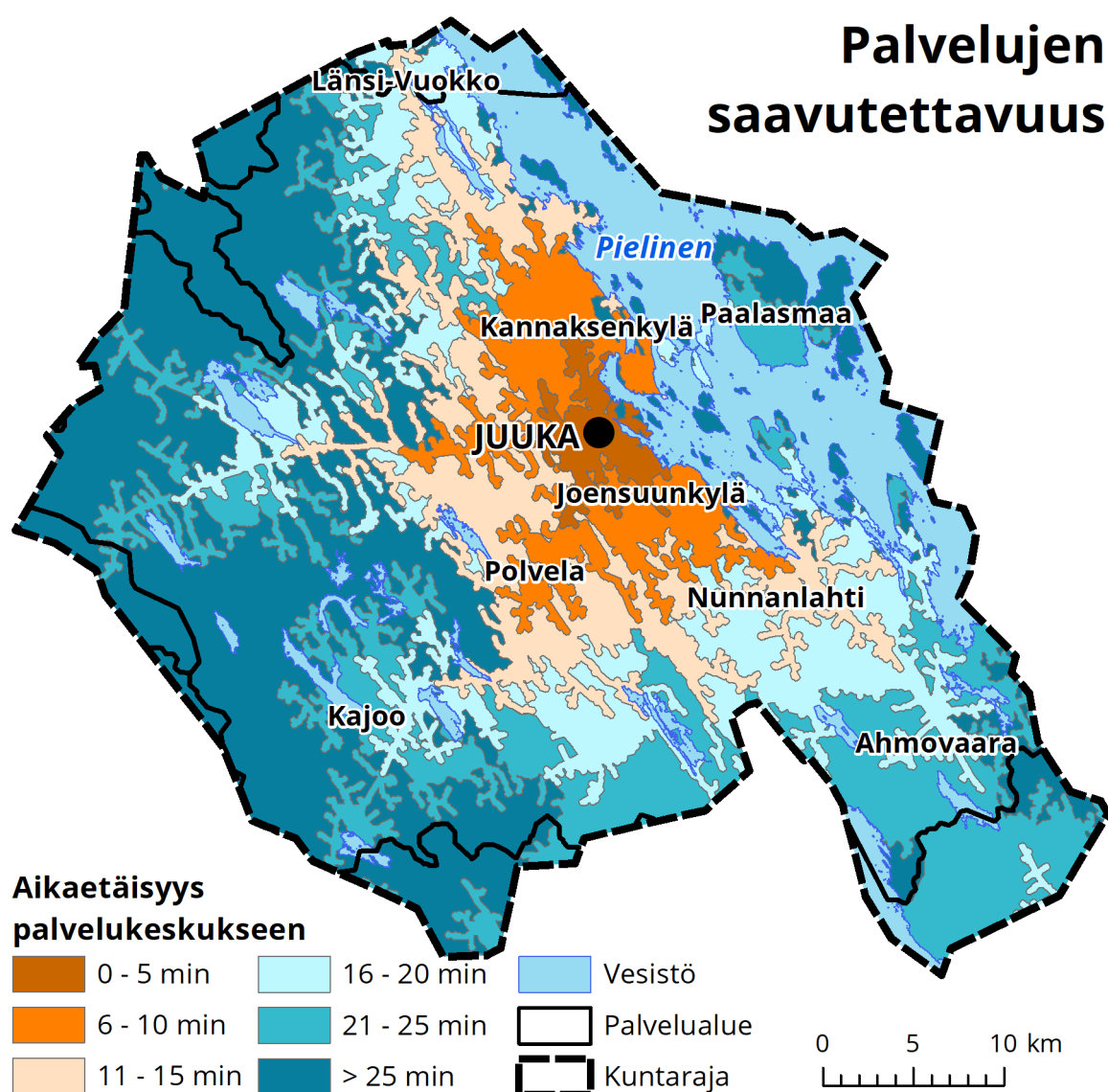
Palvelun saavutettavuuteen vaikuttavat palvelun sijainti ja sen käyttäjän asuinpaikka sekä palvelun tavoittamiseksi tehdyn matkan matkavastukset, joita voidaan mitata esimerkiksi etäisyytenä, käytettynä aikana tai rahallisena kustannuksena. Tässä Juuan palvelujen saavutettavuutta tarkastellaan aikaetäisyytenä henkilöautolla kuljettaessa kuntalaisten asuinpaikoilta palvelukeskukseen, jossa on saatavilla julkiset ja yksityiset peruspalvelut. Valtaosalle juukalaisista (97 %) Juuan keskustaajama oli vuonna 2021 lähin palvelukeskus. Kunnan pohjoisrajalla Nurmes on lähin palvelukeskus noin prosentille juukalaisista. Ahmovaaran eteläpuolella taas Kontiolahti on lähin palvelukeskus parille prosentille väestöstä. Kunnan eteläkulmalla Polvijärvi, lounaassa Kaavi ja lännessä Kuopioon kuuluva Juankoski ovat lähimmät palvelukeskukset, mutta näillä alueilla asuu hyvin vähän väestöä. (Taulukko 13, Kartta 6.)

Suurin osa juukalaisista asuu keskustaajamassa ja sen läheisyydessä. Vuonna 2021 hieman yli puolet kuntalaisista asui enintään viiden minuutin etäisyydellä kuntakeskuksesta ja 78 prosenttia väestöstä asui korkeintaan 15 minuutin etäisyydellä. Juukalaisten mediaanietäisyys lähimpään palvelukeskukseen oli vajaat neljä minuuttia. Juuka on kuitenkin laaja kunta, ja kunnan reuna-alueilta on pitkät matkat palveluihin. Tuhannella eli joka viidennellä juukalaisella kertyi matkaa lähimpään palvelukeskukseen yli 15 minuuttia. Pisin mitattu aikaetäisyys palvelukeskukseen oli noin 28 minuuttia. (Taulukko 13, Kartta 6.)

⁴⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaenn>; Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 12.9.2022]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vaera>

Taulukko 13. Juuan asukkaiden aikaetäisyys kunnan keskustaajamaan henkilöautolla vuonna 2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus, YKR; Väylävirasto, Digiroad.

Etäisyys palvelukeskukseen	Palvelukeskus						Osuus, %	Kum. %
	Väestö yht.	Juuka	Nurmes	Kontio-lahti	Juan-koski	Polvi-järvi		
0-5 min	2 448	2 448					55,8	55,8
6-10 min	519	519					11,8	67,6
11-15 min	454	447	7				10,4	78
16-20 min	500	470	26	4			11,4	89,4
21-25 min	374	319		50	5		8,5	97,9
26-30 min	91	63		23		5	2,1	100
Osuus, %	100,0	97,3	0,8	1,8	0,1	0,1	100,0	

Kartta 6. Aikaetäisyys lähimpään palvelukeskukseen maanteitä pitkin henkilöautolla sekä keskusten palvelualueet (alue, jolta on lyhin matka ko. keskuksen). Lähde: Väylävirasto, Digiroad (maantieverkko).

5 KUNTATALOUS

Väestön väheneminen ja vanheneminen haastavat Juuan, kuten muidenkin kuntien, taloutta. Kuntakonsernin pitkän aikavälin taloudellista kehitystä kuvaava kertynyt ylijäämä oli Juuassa 2 600 euroa asukasta kohden vuonna 2021. Pohjois-Karjalassa ja Juuan kanssa saman kokoluokan kunnissa ylijäämää oli kertynyt keskimäärin 1 800 euroa asukasta kohden. Juuan omavaraisuusaste (52,3 %) oli verrokkeja korkeampi. Juualle oli vuonna 2021 kertynyt velkaa huomattavasti verrokkeja vähemmän (4 099 e/as.) ja sen lainanhoitokyky oli verrokkien kanssa samaa tasoa (1,7). Juuan tuloveroprosentti (20,75 %) oli maakunnan keskitasoa, mutta pienempi kuin saman kokoluokan kunnissa keskimäärin. Juuan verotulot (3 477 e/as.) olivat verrokkeja pienemmät. Kunnan saamat valtionosuudet (4 783 e/as.) sen sijaan olivat merkittävästi suuremmat kuin verrokkeilla. Opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset (1 796 e/as.) olivat Juuassa hieman verrokkeja pienemmät, mutta sosiaali- ja terveystoimen kustannukset (5 478 e/as.) olivat merkittävästi verrokkeja suuremmat. Sekä korkeat sote-menot että valtionosuuksien suuruus johtuvat merkittävältä osin Juuan korkeasta sairastavuudesta ja ikääntyvästä väestöstä. (Taulukko 14.)

Taulukko 14. Juuan kuntakonsernin taloudelliset tunnusluvut vuonna 2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot; Tilastokeskus, Kuntien avainluvut⁴⁵.

Tunnusluku	Juuka	Pohjois-Karjala	2 001–5 000 as. kunnat	Manner-Suomi
Kertynyt ylijäämä, €/as.	2 590	1 754	1 792	2 984
Omavaraisuusaste, %	52,3	42,3	41,6	42,3
Vuosikatteen suhde poistoihin, %	95,8	122,1	148,3	140,4
Tulovero, %	20,75	20,73	21,31	20,02
Verotulot, €/as.	3 477	3 744	3 890	4 604
Valtionosuudet, €/as.	4 783	3 315	3 957	2 045
Lainat ja vuokravastuut, €/as.	4 099	6 863	6 455	9 065
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,8	58,6	53,1	82,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,4	1,7	1,3
Opetus- ja kulttuuritoimen nettokäyttökustannukset, €/as. (2020)	1 796	1 844	1 931	2 076
Sosiaali- ja terveystoimen nettokäyttökustannukset, €/as. (2020)	5 478	3 920	4 515	3 632

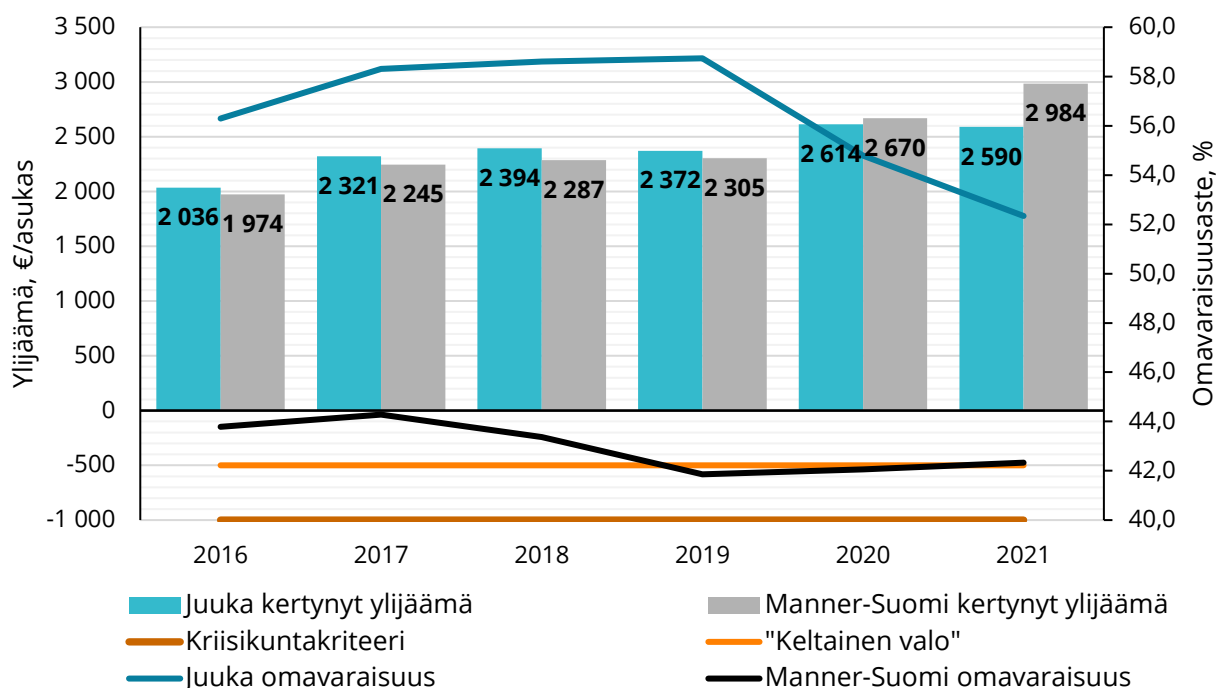
Seuraavaksi tarkastellaan Juuan viime vuosien taloudellista kehitystä kuntalaissa (410/2015) määriteltyjen rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavien talouden tunnuslukujen pohjalta. Lain mukaan tunnuslukujen raja-arvojen täytyessä kunta voidaan todeta kriisikunnaksi, jolloin käynnistetään arviointimenettely, jossa selvitetään kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lakisääteiset palvelut. Laissa määritetään kuusi kriteeriä, joista kaksi kuntakonsernin taloudellista alijäämää koskevaa kriteeriä voi täytyessään yksinään käynnistää arviointimenettelyn. Myös neljä muuta kriteeriä voivat yhdessä käynnistää menettelyn niiden kaikkien täytyessä kahtena peräkkäisenä vuotena. Lisäksi taloudellisille

⁴⁵ <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>; <https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2021&active1=SSS>

tunnusluvuille on esitetty (HE 280/2018) myös väljemmät raja-arvot, ns. ”keltaiset valot”, jotka eivät johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täyttyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

Yksi parhaista kunnan taloudellista tilaa kuvaava tunnusluku on kertynyt ylijäämä. Se ei kuvaa kunnan senhetkistä tilaa, vaan pidemmän aikavälin kehitystä. Ylijäämä kasvattaa kunnan vakavaraisuutta eli alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Toinen kuntakonsernin vakavaraisuutta kuvaava mittari on omavaraisuusaste. Se ilmaisee, kuinka suuri osa konsernin pääomasta on omaa pääomaa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä voi käynnistää ns. kriisikunnan arviointimenettelyn, mikäli kunta ei ole kattanut alijäämää neljässä vuodessa. Menettely voidaan käynnistää myös, mikäli viimeisimmässä konsernitilinpäätöksessä kertynyttä alijäämä on vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltävässä vähintään 500 euroa asukasta kohden. (Rainio 2018⁴⁶, Kuntaliitto 2020⁴⁷.)

Juuan kuntakonsernin kertynyt ylijäämä vuonna 2021 oli 2 590 euroa asukasta kohden. Vuosina 2016–2021 ylijäämä on kasvanut lähes vuosittain. Vain vuodet 2019 ja 2021 olivat niukasti alijäämäiset. Kertyneen ylijäämän kehitys on seurannut Manner-Suomen keskimääräistä kehitystä lukuun ottamatta vuotta 2021. Juuan omavaraisuusaste vuonna 2021 oli 52 prosenttia. Konsernin omavaraisuusaste kasvoi vuoteen 2019 asti ollen parhaimmillaan 59 prosenttia, mutta on sen jälkeen laskenut. Juuan omavaraisuus oli silti edelleen yli tavoitetasona pidettävän 50 prosentin omavaraisuuden. (Kuvio 23.)

Kuvio 23. Juuan kuntakonsernin kertynyt ylijäämä ja omavaraisuusaste vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot⁴⁸.

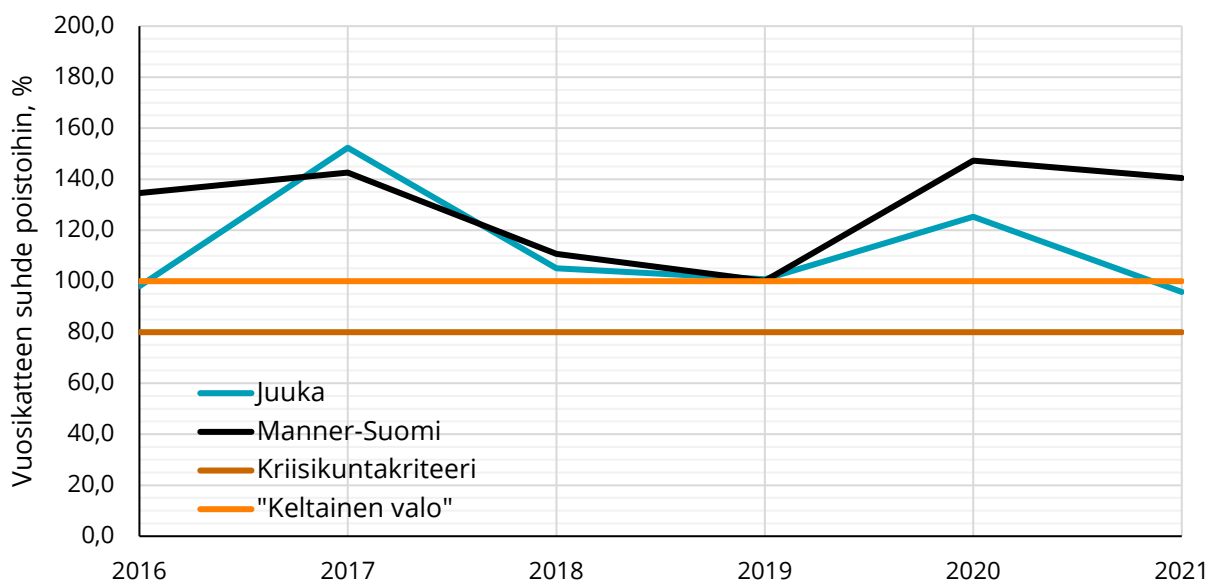
⁴⁶ Henrik Rainio (2018). Kriisikuntakriteerit muuttumassa – parempaan suuntaan <https://web.archive.org/web/20211205025019/https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2018/kriisikuntakriteerit-muuttumassa-parempaan-suuntaan> Viitattu 19.10.2021.

⁴⁷ Kuntaliitto 30.11.2020. Uudet kriisikuntakriteerit. <https://web.archive.org/web/20211019143037/https://www.kuntaliitto.fi/talous/budjetointi-ja-taloussuunnittelu/uudet-kriisikuntakriteerit> Viitattu 19.10.2021.

⁴⁸ <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>

Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on myös hyvä kunnan talouden tasapainon mittari ja se kuvaa erityisesti kunnan lyhyen aikavälin tilannetta. Jos vuosikate riittää poistoihin, kunnan talous on tasapainossa. Kriisikuntakriteerinä on se, että vuosikate kattaa alle 80 prosenttia poistoista. "Keltaisen valon" raja-arvona pidetään vuosikatteen 100 prosentin osuutta poistoista eli tilannetta, jossa vuosikate riittää juuri ja juuri poistoihin. (Rainio 2018, Kuntaliitto 2020)

Juuan kuntakonsernin vuosikatteen suhde poistoihin vuonna 2021 oli 96,0 prosenttia. Juuan vuosikatteen suhteen kehitys seurasi Manner-Suomen keskimääräistä kehitystä melko tarkkaan vuosina 2017–2019, mutta vuosina 2020–2021 Juuan kehitys oli keskimääräistä heikompaa. Vuosina 2016 ja 2021 Juuka alitti niukasti "keltaisen valon" tason. (Kuvio 24.)

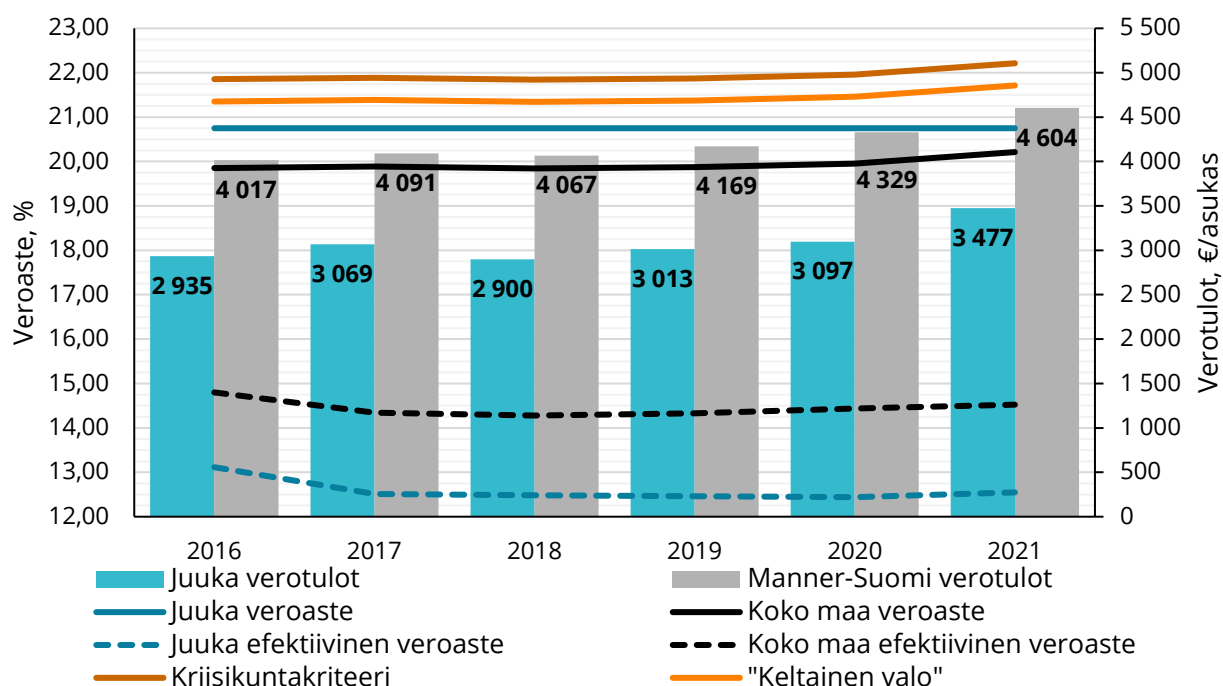
Kuvio 24. Juuan kuntakonsernin vuosikatteen suhde poistoihin vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot⁴⁹.

Kuntaverot on kuntien tärkein tulonlähde ja kunnilla on itsehallintoon perustuva oikeus päättää veroprosentistaan. Kriisikuntakriteerinä tuloveroprosentti kuvaa osaltaan kunnan taloudellista liikkumavaraa, sillä korkean tuloveroprosentin kunnalla on vähemmän liikkumavaraa kuin matalan veroprosentin kunnalla. Kriteerin raja-arvona on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä koko maan keskiarvoa korkeampi tuloveroprosentti. "Keltaisen valon" raja-arvona on 1,5 prosenttiyksikköä keskimääräistä korkeampi tuloveroprosentti. (Rainio 2018, Kuntaliitto 2020.)

Juuan tuloveroprosentti oli koko vuosien 2016–2021 tarkastelujakson 20,75 prosenttia. Koko maan keskimääräinen veroaste vuonna 2021 oli 20,21 ja kriisikuntakriteerin raja 22,21 prosenttia. Juuka sai vuonna 2021 verotuloja 3 477 euroa asukasta kohden, lähes 400 euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Sitä ennen Juuan verotulot olivat pysyneet tasaisesti noin 3 000 eurossa. Vuonna 2021 Juuan verotulot olivat noin 76 prosenttia Manner-Suomen keskiarvosta, vaikka Juuan veroaste oli maan keskiarvoa korkeampi. Tämä kertoo juukalaisten keskimääräistä matalammasta tulotasosta ja heikommasta veronmaksukyvyistä. Vaikka Juuan nimellinen tuloveroprosentti oli 20,75, oli kunnan todellinen (efektiivinen) veroaste vuonna 2021 oli 12,55 prosenttia. Efektiivinen veroaste kertoo

⁴⁹ <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>

maksuunpannun kunnallisveron suhteen ansiotuloihin ja huomioi kunnallisverotuksessa tehtävät erilaiset vähennykset. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasoille, jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Mitä pienempi nimellisen ja efektiivisen veroasteen erotus on, sitä maksukykyisempiä kunnan asukkaat ovat. Vuonna 2021 Juuan nimellisen ja efektiivisen veroasteen erotus oli 8,20 prosenttiyksikköä, kun koko maan keskimääräinen erotus oli 5,69 prosenttiyksikköä. (Kuntaliitto 2019⁵⁰, Kuvio 25.)

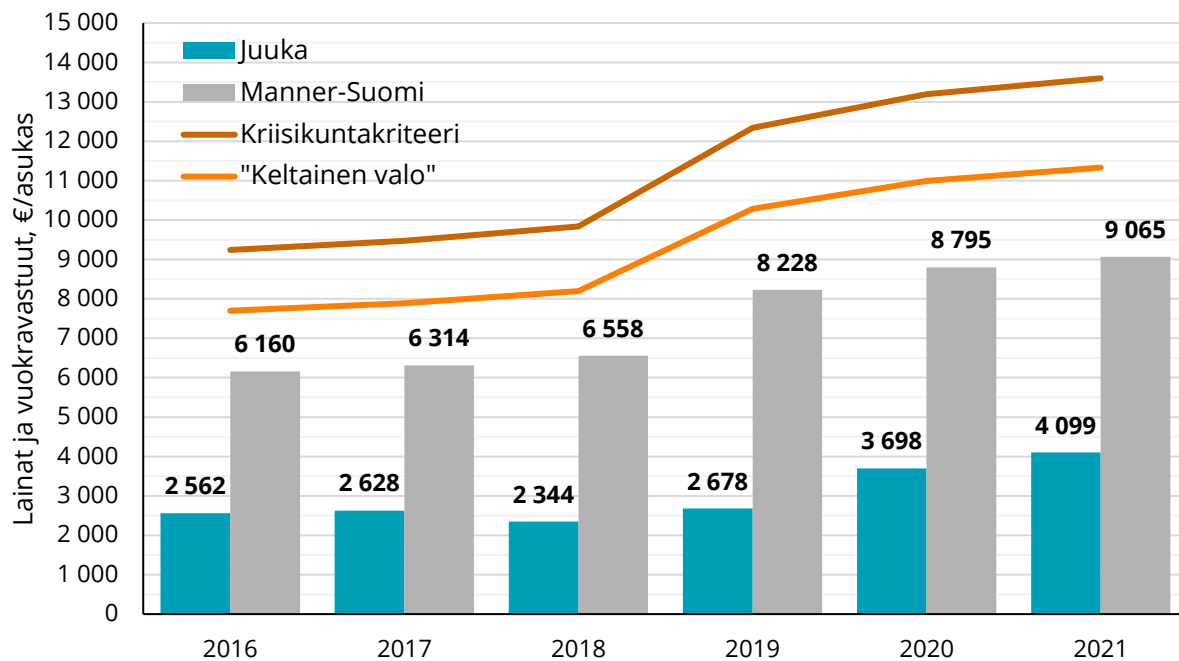
Kuvio 25. Juuan tuloveroaste sekä verotulot vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot⁵¹.

Lainakannalla tarkoitetaan kuntakonsernin korollista vierasta pääomaa, käytännössä velkaa. Velan maksuvelvoitteet ovat usein kiinteitä ja ne on pystyttävä hoitamaan, vaikka kuntakonsernin tulos heikkenisi. Tämän vuoksi lainat ovat yksi kriisikuntakriteereistä. Vuodesta 2022 alkaen kriteeristössä huomioidaan lainamäärän lisäksi myös vuokravastuut. Tämä kuvastaa paremmin kunnan taloudellista todellisuutta nykypäivänä, kun esimerkiksi kiinteistöjen leasing-järjestelyt ovat kasvamaan päin. Kriisikuntakriteerin raja-arvo on 50 prosenttia ja "keltaisen valon" raja-arvona 25 prosenttia koko maan keskimääräistä korkeammat lainat ja vuokravastuut. (Rainio 2018, Kuntaliitto 2020.)

Juuan kuntakonsernin lainat ja vuokravastuut vuonna 2021 olivat 4 099 euroa asukasta kohden. Vuosina 2016–2019 Juuan vastuut vaihtelivat 2 500 euron molemmin puolin, mutta vuosina 2020–2021 ne ovat kasvaneet nopeasti. Vuoteen 2018 asti laskelmassa on huomioitu ainoastaan konsernin lainat, mutta vuodesta 2019 alkaen myös vuokravastuut. Juuan vastuiden kasvu johtuu pääasiassa lainakannan kasvusta, sillä vuokravastuiden osuus on kasvanut vuosina 2019–2021 noin 300 eurosta 500 euroon. Juuan lainat ja vuokravastuut olivat kasvusta huolimatta vain 45 prosenttia Manner-Suomen keskiarvosta. (Kuvio 26.)

⁵⁰ Kuntaliitto 18.11.2019. Kuntien veroprosentit ja efektiiviset veroasteet. [https://web.archive.org/web/20211019085353/https://www.kuntaliitto.fi/talous/verotus/kuntien-veroprosentit/kuntien-veroprosentit-ja-efektiiviset-veroasteet](https://web.archive.org/web/20211019085353/https://www.kuntaliitto.fi/talous/verotus/kuntien-veroprosentit/kuntien-veroprosentit/kuntien-veroprosentit-ja-efektiiviset-veroasteet) Viitattu 19.10.2021.

⁵¹ <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>

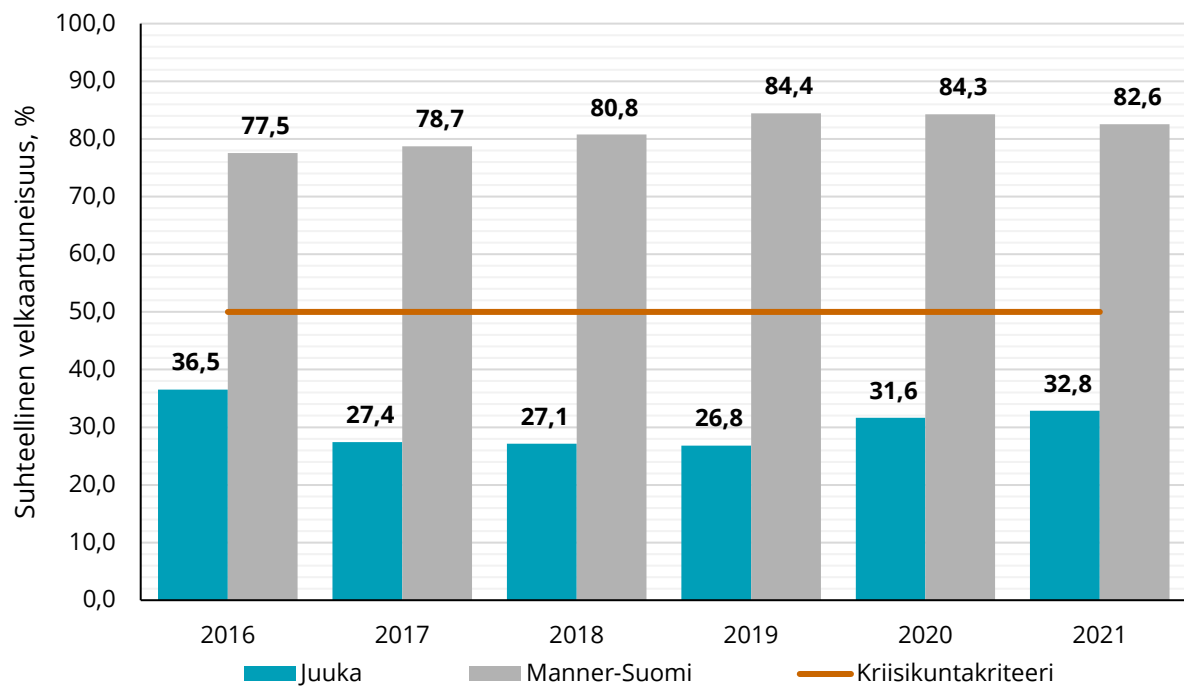

Kuvio 26. Juuan kuntakonsernin lainat ja vuokravastuut vuosina 2016–2021. Vuoteen 2018 asti on huomioitu ainoastaan konsernin lainakanta, vuodesta 2019 alkaen myös vuokravastuut. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot⁵².

Yksi kuntakonsernin vakavaraisuutta kuvaava tunnusluku on suhteellinen velkaantuneisuus. Se mittaa tuottojen riittävyyttä velkojen hoitoon eli kuinka paljon konsernin käyttötuoloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä vähäisempää suhteellinen velkaisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kuntakonsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoteen 2021 asti yksi kriisikuntakriteeri ja sen raja-arvo oli vähintään 50 prosentin velkaantuneisuus. Vuodesta 2022 alkaen kuntakonsernin velanhoitokykyä kuvaava laskennallinen lainanhoitokate korvasi suhteellisen velkaantuneisuuden kriisikuntakriteerinä. Laskennallinen lainanhoitokate ilmaisee vuosikatteen suhteen lainojen korkokuluihin ja laskennallisiin lyhennyksiin. Laskennallinen lainanhoitokatte kriisikuntakriteerin raja-arvo on 0,8 ja keltaisen valon raja-arvo 1,0 eli tilanne, jossa konsernin vuosikate riittää juuri ja juuri lainanhoitokulujen kattamiseen. (Rai-
nio 2018, Kuntaliitto 2020.)

Juuan kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2021 33 prosenttia, mikä oli Manner-Suomen pienimpiä velka-asteita. Juuka sai vuosina 2017–2019 painettua suhteellisen velkaantuneisuutensa pienimmillään 27 prosenttiin. Tämän jälkeen konsernin velka-aste on kasvanut. Silti Juuan velka-aste oli vuonna 2021 reilusti alle 50prosentin kriisikuntakriteerin. Manner-Suomen keskimääräinen suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi tarkastelujaksolla 77,5 prosentista 83 prosenttiin. (Kuvio 27.)

⁵² <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>

Kuvio 27. Juuan suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2016–2021. Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot⁵³.

⁵³ <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>

6 STRATEGISET VALINNAT JA UUDISTUMINEN

Juuan kuntastrategiassa (2022–2026) elinvoima tarkoittaa viihtyisää, turvallista ja uudistuvaa elinympäristöä sekä yrittäjyyden tukemista ja rohkeaa kasvua. Yrittäjyys on Juuan kunnan elinvoiman peruspilari. Juuan kunta tarjoaa itsenäisesti elinkeino- ja yrityspalveluja yrityksille ja on palkannut neuvontatyöhön elinvoimaneuvojan. Strategiansa mukaisesti kunta haluaa edistää matkailua ja muita kunnalle tärkeitä perinteisiä elinkeinosektoreita, erityisesti maa- ja elinkeinopolitiikan keinoin. Kehittämismahdollisuuksia Juualla odotetaan avautuvan Kolin kasvavasta vetovoimasta, Pielisen alueesta, luonto- ja erämatkailusta sekä etätyön yleistymisestä. Kunnan strategiset kehittämiskohteet ovatkin Pielisen ja Kolin alueet. Lieksan kaupunki ja Juuan kunta teetättivät yhteistyössä Kolin kehittämisen iso kuva 2050 ja Kolin matkailuvision 2050-selvitykset alueen kehittämistyön pohjaksi. (kunnan verkkosivut⁵⁴, kuntastrategia 2022–2026⁵⁵)

Lieksan puolella sijaitsevan Kolin vetovoima hyödyttää Juuan matkailua ja vahvistaa erityisesti Ahmovaaran palvelurakennetta. Kunta käynnisti Ahmovaaran alueen asemakaavan laadinnan (KH 10.10.2022⁵⁶) liittyen Juuan kunnan ja Lieksan yhteiseen Kolin vaikutusalueen strategiseen yleiskaavaan 2040+ ja Koli-Ahmovaara osayleiskaavaan 2040+. Juuan kunta lähti osakkeenomistajaksi perustettuun Kolin Matkailu Oy:öön, johon on keskitetty kaikki Kolin alueen matkailun myynti-, markkinointi- ja alueorganisaatiotoimet. Kunta solmi kumppanuus-, reitistö- ja markkinointisopimuksen Kolin Matkailu Oy:n kanssa (KH 28.3.2022).

Kolin alueen kehittäminen koskee laajemmin Pielisen alueen kehittämistä, mihin liittyvät myös Juuan uuden sataman rakentaminen, kunnan uudisrakentamisen vauhdittaminen sekä kaavoituksen uudistaminen. Juuan satama-alueen kehittämiseksi kunta etsii parhailleen alueelle yrittämisestä kiinnostuneita tahoja, jotka voisivat tuottaa erilaisia palveluja (ruokailu, yöpyminen, veneilijöiden palvelut, retkeily, aktiviteetit) (kunnan verkkosivut). Juuan satama-alueen lisäksi halutaan kehittää Paalasmaan matkailua.

Juuan kunta päätti hakea yhdessä Kaavin ja Tuusniemen kuntien kanssa Pimeän taivaan suojelualueeseen perustuvaa matkailuhanketta. Rahoitusta haetaan harvaan asuttujen alueiden matkailuhankehausta (KH 12.9.2022). Vuonna 2019 Kolin matkailuyhdistys ry. oli tehnyt Leader-rahoituksella Juuan ympärysreitti -selvityksen, jonka tavoitteena oli retkeilyreittien kehittäminen ja parantaminen (Hyrrä-tietopalvelu). Lisäksi Juuan kunta on selvittänyt omissa työryhmissään luontomatkailun kehittämistä Tahkovaaran alueella. Työryhmien keskustelun pohjalta on päädytty kehittämissuunnitelman tekemiseen. Suunnitelmassa selvitetäisiin alueen potentiaali uudeksi kansallispuistoksi tai retkeilyalueeksi. Kunnanhallitus päätti, että Juuan kunta hakee Juuan Tahkovaaran alueen luontomatkailun toteutettavuusselvitys -hankkeelle maakuntaliiton AKKE-rahoitusta (KH 16.5.2022). Tahkovaaran alueen suunnitelma on jatkumoa Kolin ja Pielisen alueen kehittämiselle.

Kunta haluaa kantaa vastuuta työllisyyden hoidosta ja suhtautuu myönteisesti työperäiseen maahanmuuttoon. Juuan kuntaan on palkattu työllisyys- ja maahanmuuttokoordinaattori ja kunta on toteuttanut vuodesta 2019 lähtien yhdessä Lieksan kanssa Kohti työtä ja

⁵⁴ <https://www.juuka.fi/>

⁵⁵ Lähteet: Juuan kuntastrategia 2022–2026 sekä muut kunnan strategiat ja dokumentit.

⁵⁶ Lähteet: Juuan kunnanhallituksen pöytäkirjat 2021–2022.

koulutusta -hanketta. Hankkeen toteutukselle haettiin jatkoaikaa vuoden 2023 loppuun ja painopistettä muutettiin osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseen ja yritysrajaapintaan (KH 16.5.2022). Juuan kunnan vahvuuksina mainitaan muun muassa yhteisöllisyys ja vahva järjestösektori. Vahvuutena ovat myös elinvoimaiset kylät ja niissä asuvat ihmiset. Maaseudun elinvoimaisuudesta halutaan pitää kiinni toimimalla yhteistyössä kylien ja kyläläisten kanssa. (Kuntastrategia 2022–2026)

Elinvoiman rinnalla kuntastrategian toisena painopisteenä on hyvinvointi, minkä edistäminen tarkoittaa kuntalaisten elämänlaadun kohentamista. Terveellinen, turvallinen ja esteettön elin- ja työympäristö on osa kuntalaisten hyvinvointia. Juuan kunta haluaa panostaa lapsiin ja nuoriin. Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen, koulutusmahdollisuudet ja työllistyminen omaan kotikuntaan ovat tärkeitä (kuntastrategia 2022–2026). Etsivän nuorisotyön kautta on pyritty vähentämään koulupudokkaiden ja työttömien nuorten määrää. Lisäksi nuortenpaja Apajassa työskentelee yksi ohjaaja (hyvinvointikertomus 2020⁵⁷). Kunnan kasvatus- ja koulutuspalvelujen odotetaan tarjoavan kasvun ja oppimisen mahdollisuuksia sekä tukevan työllistymistä ja uudistumista. Ikäihmisten palveluja on tarkoitus suunnitella yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa. (Kuntastrategia 2022–2026).

Vuonna 2017 perustettu palveluosuuskunta Hopeinen Koivu on juukalainen toimintatapa turvata maaseudun ikäihmisten turvallista asumista omassa taloudessaan mahdollisimman pitkään. Osuuskunta tarjoaa ikäihmisten kotona asumisen tukipalveluja kuten puiden kantamista, lumitöitä, siivousta ja puutarhatöitä pääosin kunnan haja-asutusalueella. Juuan kunnalla oli merkittävä osuus toimintamallin kehittämisessä. Osuuskunta kuuluu Siun Soten yksityisten palveluntuottajien rekisteriin. Osuuskunnan yhteistyötahoja ovat Juuan kunta, Siun sote ja SPR:n ystävätoiminta. (Osuuskunta Hopeisen Koivun verkkosivut⁵⁸)

Juuan kunta on osallistunut Kunta HYTE ja Kunta Hyte 2.0 -hankkeisiin 2018–2021, jota on koordinoanut Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus. Hankkeeseen ovat osallistuneet kaikki Pohjois-Karjalan kunnat omarahoitusosuuksilla sekä Siun Sote. Hankkeessa on tehty terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä, kehitetty kuntien hyvinvointikertomuksia sekä tuettu kuntien hyvinvointikoordinaattorien työtä. Juuan kunta päätti osallistua hankkeeseen vuoden 2022 loppuun. (KH 24.1.2022) Näre Ry. toteutti Nurmeksessa ja Juuassa vuonna 2020 ESR-rahoitteisen Työkykyä tulevaan -hankkeen. Hankkeessa vahvistettiin työttömien elämänhallintaa ja hyvinvointia. (RR-tietopalvelu⁵⁹).

Juuan kunnalla on liikuntastrategia, jossa päämääräksi on asetettu liikunnan merkityksen kasvattaminen osana kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Kuntalaisten, erityisesti vähän liikkuvien liikunta-aktiivisuutta pyritään lisäämään liikuntaneuvonnan avulla. Urheiluseurojen tukeminen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ovat liikuntastrategian painopisteitä. (Juuan kunnan liikuntastrategia 2018–2021). Lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua harrastustoimintaan on tuettu perustamalla tukirahasto, joka myöntää avustuksia lapsiperheille (hyvinvointikertomus 2020).

⁵⁷ Juuan kunnan hyvinvointikertomus 2020.

⁵⁸ Osuuskunta Hopeisen Koivun verkkosivut: <http://www.juukalainen.fi/fi/hopeinen-koivu/toiminta/> (luettu 15.11.2022)

⁵⁹ Rakennerahastotietopalvelu. <https://www.eura2014.fi/rctiepa/>

Kunnassa halutaan tehdä panostuksia erityisesti kulttuurin esiin nostamiseksi yhdessä kulttuurialan toimijoiden kanssa. Kunta on työstänyt yhdessä kulttuurialan toimijoiden, ja paikallisten yritysten kanssa kulttuurimatkailuhanketta, jolle haetaan Taiteen edistämiskeskuksen erityisavusta harvaan asuttujen alueiden kulttuuritoimintaan. Hankkeen toteuttaja ja rahoituksen hakija on Juuka-seura ja kunta varautuu maksamaan puolet hankkeen omahoitusosuudesta (KH 24.10.2022). Lisäksi Juuka-seura toteuttaa 2022–2023 Leader-rahoituksella hankkeen, jossa luodaan Juuan kotiseutupolku, jonka varrella esitellään kulttuuri- ja historiallisia paikkoja tietotaulujen avulla (Hyrrä-tietopalvelu⁶⁰). Kansalaisopisto, kirjasto ja liikuntamahdollisuudet ovat tärkeitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä (kuntastrategia 2022–2026). Valtuustoaloitteen pohjalta Juuan kunta on laatimassa myös kulttuuristrategian (KH 25.4.2022).

Kunta odottaa kuntalaisilta ja muilta toimijoilta innovaatioita ja rohkeita hankkeita. Kunnan nähdään olevan paikallisen toiminnan rakentumisen ja kehittymisen mahdollistaja. Kunta haluaa vahvistaa osallisuutta, kuntalaisten tasa-arvoisuutta (alueellinen) ja esteettömyyttä sekä panostaa sähköisiin palveluihin ja digitalisaation hyödyntämiseen. Pielisen tietoverkko-osuuskunta on rakentanut Juuan, Nurmeksen ja Lieksan alueelle kiinteää, nopeaa valokuituverkkoa ja tarjoaa valokuituverkkoon perustuvia palveluja. Toimissaan Juuan kunta korostaa vastuullisuutta niin talouden, investointien ja omaisuuden kuin henkilöstön suhteen.

Juuan kunnassa on laadittu kiinteistöstrategia, joka sisältää tarpeettomiksi käyneistä kiinteistöistä luopumista, heikkokuntoisten rakennusten purkamista sekä kiinteistöjen säilyttämistä ja korjaamista. Paljon keskustelua on aiheuttanut suunnitelma kansalaisopiston kiinteistön (Puu-Juuan alueella) myynnistä hotellikäyttöön ja opiston siirtymisestä korvaaviin tiloihin (KH 14.3.2022). Kansalaisopiston rakennuksen myyminen ei ole toteutunut vielä, koska kunta ei saanut rakennuksesta haluamansa suuruista tarjousta (KH 16.5.2022). Juuassa olisi tarvetta myös uudisrakentamiselle, mutta ongelmaksi on muodostunut se, että investoijia ei löydy (kuntastrategian seuranta).

Juuan kunta on sopeuttanut palvelujaan supistuvan väestön tarpeita vastaavaksi. Esimerkiksi kunnan uusi koulu mitoitettiin pienenevää lapsimäärää ajatellen nykyiseen tarpeeseen nähden pieneksi. Lisäksi perusasteen opetusta on järjestetty yhteistyössä Lieksan kaupungin kanssa siten, että juukalaisia lapsia käy Lieksan puolella Kolin kylän yhtenäiskoulua. Kuntien väliseen yhteistyöhön ja oppilaiden siirtymiseen Kolin kouluun päädyttiin, kun Ahmovaaran koulu suljettiin 2018. (pedanet⁶¹) Lakkautettu Ahmovaaran koulu myytiin (2018) urheiluseura Ahman Pojille (10 euron hintaan), joka järjestää vuosittain Ahmanhiihdon Kolin maisemissa. (YLE 2018⁶²)

Kyliä aktiivisuudesta kertoo esimerkiksi se, että Ahmovaaran kylälle valmistui 2019 monikäyttötalo useiden yhdistysten ja toimijoiden (Kolin seudun kehittämissyhistys, Ahman Pojat, muut urheiluseurat, kyläyhdistykset, Martat ym.) voimin. Kunta kustansi monikäyttötalon talotekniset liittymät ja jätevesijärjestelmän. Talon rakennustalkoisiin osallistuttiin myös muiden kuntien (Lieksa, Polvijärvi, Kontiolahti) puolelta. Kolin seudun kehittämissyhistys ry

⁶⁰ Ruokaviraston tietopalvelu. https://tietopalvelu.ruokavirasto.fi/QvAJAXZfc/opendoc.htm?document=Published/raportointi.qvw&Sheet=SH_HR_FI&anonymous=true

⁶¹ <https://peda.net/>, luettu 30.11.2022

⁶² YLE-uutiset: Juuka myy Ahmovaaran koulun 10 eurolla. 28.8.2018. <https://yle.fi/a/3-10373345>

sai rakennushankkeeseen Leader-rahoitusta vuosina 2017–2019 (Hyrrä-tietopalvelu). Monikäyttötalon tilat sopivat erilaiseen liikuntaan (ml. kuntosali), tilaisuuksiin ja juhliin (talossa keittiötilat). Suunnitelmana on vuokrata tiloja myös yksityisille (esim. kampaamo) tai julkisille (sos. ja terveystalot) palvelun tarjoajille. Tämän mahdollisuuden toivotaan monipuolistavan kylän palveluntarjontaa. Monikäyttötaltoa ylläpitää Kolin seudun kehittämissyhteistyö. Rakennus palvelee lähikylien asukkaita neljän kunnan alueelta. (Kolin seutulaisten verkkosivut⁶³, Karjalainen 16.3.2021⁶⁴).

⁶³ Kolin seutulaisten verkkosivut: <http://www.kolinseutulaiset.fi/monikayttotalo/> (luettu 30.11.2022)

⁶⁴ Karjalainen 15.3.2021: Juuan Ahmovaaran monikäyttötalosta on kehkeytynyt suosittu liikuntapaikka yli kuntarajojen – ”Missäpä sitä muualla käytäisiin kuin täällä”